

“0” Herkesin Peygamberi

**KUTLU
DOĞUM**

“O” Herkesin Peygamberi
KUTLU DOĞUM

Copyright © Rehber Yayınları, 2009

Bu eserin tüm yayın hakları Işık Yayıncılık Ticaret A.Ş'ye aittir.

Eserde yer alan metin ve resimlerin Işık Yayıncılık Ticaret A.Ş'nin önceden yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

Editör
Ali BUDAK

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Sayfa Düzeni
Sinan ÖZDEMİR
Nurdoğan ÇAKMAKCI

ISBN
978-975-6096-98-7

Yayın Numarası
84

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası Sarnıç Yolu Üzeri No: 7
Gaziemir/İZMİR
Tel: (0232) 252 20 96
Mart 2009

Genel Dağıtım
Gökkuşuğu Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31 Tek-Er İş Merkezi
Mahmutbey/İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Rehber Yayınları
Emniyet Mahallesi Huzur Sokak No: 5
34676 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20
www.rehber yayinlari.com

Mevlid kandili, Efendimiz'in (s.a.s) mübarek doğumunu simgelediği gibi; toplumsal bir sevincin, Hz. Peygamberimize karşı olan sevginin ve O'na bağlılığın, belki de en üst seviyede hissedilmesi ve yaşanmasını ifade etmektedir. Aslında mevlid gecesi gibi mübarek gün ve geceleri, Allah'a yaklaşıtrıcı bir vesîle olarak değerlendirmek gerekir. Zira Allah'a giden yolda karşımıza çıkan hemen hemen her şey bir vesileden ibarettir.

“Kişi bilmediğinin ve tanımadığının düşmanıdır.” Evet, bugün İnsanlığın İftihar Tablosu'nu inkar edenler ve kabul etmeyenler, onu hakkıyla tanısalar, bu yanlış tutumlarından vazgeçeceklerdir. Bir bilseler! O, inanmayanları bile cennetlere koymak istiyor.. onlar için kabul edileceğini bilse durmadan dua dua yalvaracak. İşte o vakit O'nun getirdiği hakikatleri kabullenecek ve belki de onun bayraktarlığını yapacaklardır. İslam'ın ve Kur'an'ın, hem düşmanları hem de müntesibleri tarafından yeterince anlaşılamadığı böyle bir zamanda, mevlid kandilinin Efendimiz'in hakkıyla bilinmesine sebep olmasını O Yüceler Yücesinin dergâh-ı ulûhiyetinden diliyor ve dileniyoruz.

Rabbimizden niyazımız; geçirdiğimiz sancılarla dolu şu günleri; bu milletin güzel bir bahar yaşamak için çekeceği kutlu doğum sancısı kabul etmesi ve bu mevlidin, bütün insanlık, özellikle de bizim insanımız için iyilik, doğruluk ve güzellik ufuklarına ulaşma adına bir vesile olmasıdır... Kötülük düşünen bütün insanların planlarının yıkıldığı, iyilik düşüncesini başkalarıyla paylaşanların dünyalarının mamûr olduğu ve duanın gücünü yeniden bir kez daha keşfetmeye azmetmiş müminlerin çoğaldığı nice kutlu zamanlara...

İçindekiler

6

Efendimiz'i
(s.a.s)
Kalben ve
Mânen
Ziyaret

24

Peygamber
Efendimizin
Diplomatik
İlişkisi

32

İnsanlığın
İftihar
Tablosu'nun
Hayat
Kronolojisi

52

Bilim
Efendimiz'i
(s.a.s)
Geriden
Takip
Ediyor

Efendimizin
Şecaat
Ufku

74

İçindeki

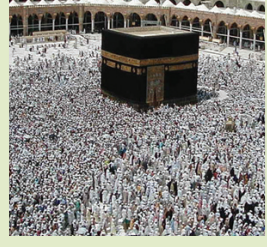
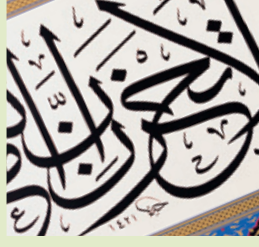
Efendimiz'i (s.a.s) Kalben ve Mânen Ziyaret.....	6
Sen Olmasaydın?!	10
"O" Herkesin Peygamberiydi	14
Peygamber Efendimizin Diplomatik İlişkisi.....	20
İnsanlığın İftihar Tablosu'nun Hayat Kronolojisi.....	26
Efendimiz (s.a.s) Nasıl Namaz Kılıyordu?.....	34
Efendimiz'i (s.a.s) Nasıl Sevmeli?.....	38
Hz. Peygamber'e (s.a.s) Sesleniş.....	42
Bilim Efendimiz'i (s.a.s) Geriden Takip Ediyor	44
Dillerde Efendimiz (s.a.s).....	50
Peygamberimiz Çocuklara Nasıl Davranırdı?	58
Efendimizin Şecaat Ufku	62
Efendimizin Şefkat Ufku.....	66
Efendimizin Hilim Ufku	68
Efendimizin Kerem Ufku	74
Efendimizin Kabiliyetleri Değerlendirmesi.....	80
Hilye-i Şerif.....	86
"Muhammedün Resulûllah" Hakikati Bize ne İfade eder?	88
İbrahim'in Duası, Aşk ve Şefkat	94
İki Cihan Serveri'ni (s.a.s) Sevmek ne Kazandırır?	98
Ya Resulallah, Firakın Yaktı, Ben Soldum Bugün	104
Mevlit Kandili ve İnsanın Yeniden Doğuşu	108
Hadis Güldestesi	112
Efendimiz'in (s.a.s), Eşsiz Nezaketi	116
O (s.a.s) Dünyada Bir Garip ve Yolcu Gibiydi	120
Peygamber Çağındaki Sevgiyle.....	122

ler

Efendimiz'i (S.a.s) Kalben ve Mânen Ziyaret

■ M. Fethullah GÜLEN

Allah Resûlü ile aynı zaman ve mekân dilimi içinde bulunmayan bizler, bu büyük açığı, kalben ve mânen, tedâiler, tasawurlar belki de, basiretle müşahedeler vasıtasıyla Nebiler Sultanı'nı ziyaret ederek kapamaya çalışmalıyız.

Allah Resûlü'nü (s.a.s) kalben ve manen ziyaret edebilme, dînî duygu ve düşüncelerin canlı kalmasıyla mümkündür; aynı zamanda duygu ve düşüncelerin canlı kalması adına da çok önemli bir esastır. Öyle inanıyorum ki, Nebiler Sultanı, O'nu Hakk'ı mülâhaza adına bir kible-nümâ gibi tezekkür ve tefekkür eden her şahsın iç dünyasında, sezildik-sezilmedik insiyâklara vesile olmaktadır. Evet, O âdeta bir güneştir; bizim büyük bilip, büyük tanıyıp huzurlarında ışık aradığımız abdâllar, üçler, yediler, kırklar, kutuplar, gavslar hep O'nun gölgesi altında varlıklarını sürdürmektedirler.. ve onlar, O'nunla irtibatları sayesinde bu makamlara ulaşabilmişlerdir. Hâsılı, o Nebiler Sultanı'nı tefekkür, tezekkür bizlere -hissetsek de, hissetmesek de- çok şeyler çağrıştırır ve o konudaki her tedâi de bizlere yeni ufuklar açar.

Ashab-ı Kiram Efendilerimiz, O'nun huzur-u seniyyelerinde bulunabilmek için her türlü zorluk, sıkıntı ve meşakkate göğüs gerer ve bu huzuru maddî-mânevî her şeye tercih ederlerdi. Öyle ki, O'nun huzurunda iken, evlâd ü iyâl, çoluk-çocuk, mal-mülk hiçbir şey düşünmezlerdi ve O'na öylesine bir bağlılık gösterirlerdi ki, farz-ı muhal, Allah Resûlü 'Gidin dünyanın dört bir yanına dağılin.' deseydi, hiç tereddüt etmeden bu emri yerine getirmeye çalışırlardı. İşte o huzur ve huzurdaki insibağ, sahabe dediğimiz o toplumu böyle aşkın hâle getiriyordu. Hatta zaman zaman bu düşünceyi ve bu huzuru ihlal eden duygular içlerini buğulandırınca onlar buna münafıklık diyorlardı. İşte Hanza-

la b. Rebi', o Müslümanlığı derince duyan sahabilerden biriydi. Huzur-u risaletpenâhiden ayrıldıktan sonra, oradaki duygu ve düşüncelerini muhafaza edememesi veya dünya işleri ile meşgul olurken uhrevilîği derince duyamama onu tedirgin ediyordu. İşte bu büyük sahabi bu tedirginliğinden ya da düşünce ve duygulardaki bazı farklılaşmalardan ötürü, 'Acaba ben bir münafık mıyım?' endişesiyle soluğu Hz. Ebû Bekir'in yanında alıyor ve Hz. Ebû Bekir'e dert yanyor. Dostunun derdini dinleyen Hz. Sıddık, kendi durumunun da buna benzediğini ifade ediyor.. ve iki Sahabi birlikte, hallerini beyan etmek üzere Allah Resûlü'ne gidiyorlar. Nebiler Serveri, Hanzala'nın: 'نَافِقٌ حَنْظَلَةٌ - Hanzala münafık oldu.' beyanıyla başlayan halini dinledikten sonra şöyle buyuruyor: 'Eğer benim huzurumda bulunduğunuz zamanki ruh hâletini dışarıda da muhafaza edebilseydiniz, melekler sokaklarda sizinle musafaha ederdi.' ve ardından 'Bazen öyle, bazen böyle Ey Hanzala!' diyerek duruma açıklık getiriyor. Bu ifadelerden, Hanzala'nın halinde yadırganacak bir tarafın olmadığı anlaşılıyor. Beşer, beşerî özelliklerinin gereği, hep aynı çizgide olamayacak; bazen lâhut âleminin derinliklerine yelken açacak, bazen de nâsüt âleminin dikenli yollarında dolaşıp duracaktır.

Onlar öyleydi; şimdilere gelince, Allah Resûlü ile aynı zaman ve mekân dilimi içinde bulunmayan bizler, bu büyük açığı, kalben ve mânen, tedâiler, tasavvurlar belki de, basiretle müşahedeler vasıtasıyla Nebiler Sultani'nı ziyaret ederek kapamaya çalışmalıyız. Ne var ki, öncelikle böyle bir açığın açık olarak hissedilmesi ve kabullenilmesi gerekir. Bunu, kendi ruhunda bir eksik olarak hissetmeyen kişilere diyeceğimiz olamaz. Onlar namaz kılmalarına, oruç tutmalarına rağmen, hayatlarını tekdüze sürdürürler, hep sığırdılar. Hissedenlere gelince, onlar da şöyle derler: 'Gül devrini bilseydim O'nun bülbülü olurum. Yâ Rab beni evvel getireydin ne olurdu?' (M. Akif)

Evet, Hz. Enes b. Malik, Câbir b. Abdullah gibi Risalet Güneşi (s.a.s) ile aynı dönemi paylaşmış insanlar, O'nun

'Hz. Muhammed (s.a.s) gibi bir kaptana sahip olan gemi yolcuları için gam da, keder de yoktur.' İsterse dalgalar o gemiyi yutacak kadar azgın olsun...

ahirete irtihalinden sonra, Allah Resûlü'nü daima tezekkür ve tahattur ediyor; zaman zaman rüyalarında O'nu göremek bu açığı kapıyor, zaman zaman da hatıraların tül pembe ikliminde hep O'nunla oluyorlardı. Öyle zannediyorum ki günümüzde de böyle davranan, O'nun aşk ve iştiağıyla yanan nice gönüller vardır ki, hiç olmazsa rüyalarında risalet âleminin kamer-i müniriyle hep oturup kalkıyorlardır...

Şahsî kanaatime göre, O'nu tahattur ve tezekkürümüzde -ki buna başta kalben ve mânen ziyaret dedik- 'Allah Resûlü (s.a.s) insanlık gemisinin kaptanıdır... Sa'dî'nin bir beytinde ifade ettiği gibi, 'Hz. Muhammed (s.a.s) gibi bir kaptana sahip olan gemi yolcuları için gam da, keder de yoktur.' İsterse dalgalar o gemiyi yutacak kadar azgın olsun... Evet bizim kaptanımız O'dur... O'na bağlılıktan öte bir sermayemiz yoktur... Ahiretteki kurtuluşumuz da O'nun şefaati uzmâsı sayesinde olacaktır...' gibi esaslar düşünülebilir. Bunlar insana onun Sünnet-i Seniyyesini ve siyer-i sâmiyelerini hatırlatır; hatırlatır ve insanı vicdanî muhasebe ve murakabeye sevk eder. 'Biz neredeyiz, O ve O'nun emirleri nerede?' sualini sormaya vesile olur. Hâsılı, Hz. Muhammed (s.a.s) risalet güneşidir. O'nsuz bir hayata, hayat demek mümkün değildir. Sahabe-i Kiram'ın vicâhî münasebetle kazandığı şeyleri, bizler kalbî ve ruhî irtibatla kazanmak konumundayız. Bu irtibat da, O'na olan bağlılık ufkunun neresinde olduğumuz düşünülme ve -tabir câizse- kendimizi O'nun huzurunda hissetmekle mümkün olacaktır.

Sen Olmasaydın?!

■ Selim SANCAKLI

Sen olmasaydın, maddesiyle manâsiyle insan denen mucizeyi sağda solda çar çur edecektik. Sen insana insanın manâsını öğrettin. Bize bizim kıymetimizi hissettirdin. Onun için düşkündün bize, onun için saygılıydın bir insan cenazesine..

Sen olmasaydın kâinat olmayacaktı. Sen olmasaydın biz olmayacaktık. Olsak da varlığın tadını duyamayacaktık. Sen olmasaydın Allah'ı bilemeyecek, O'nunla irtibatımızı anlayamayacak ve şu mükemmel kâinat sarayını, şu muhteşem güzellikler meşherini birer vahşi orman gibi görecektik. Seninle enis ü celisler bulduk, seninle yalnızlıktan kurtulduk.

Sen olmasaydın, hayat nedir memat nedir, insan nedir şeytan nedir bilemeyecektik. Dostun varlığını da, dostluğun karşısında düşmanın durduğunu da duyamayacaktık.

Sen olmasaydın, namazlarımız olmayacaktı. Namazla miraçlara yükselemeyecektik. Her gün gökler ötesiyle irtibata geçemeyecek ve maddenin dar, sıkıcı atmosferinde ömürlerimizi berbad edecektik. Maddeyi de ötesini de Seninle tanıdık.

Sen olmasaydın, muhabbeti, hoşgörüyü, affetmeyi, bin cefa görsek de bir ezâ düşünmemeyi, düşmanı dahi gücendirmemeyi öğrenemeyecektik. Kâinattaki genişlik ve ahenk gibi, kendi aramızda nasıl bir müsamaha atmosferi oluşturacağımızı, toplum hayatımızda ne türlü bir ahenkli akış meydana getireceğimizi idrak edemeyecektik.

Sen olmasaydın vermenin ne demek olduğunu, cömertliğin rüzgârı dahi geçebileceğini göremeyecektik. Sen olmasaydın fakirler sevinemeyecek, zenginler vermenin hazzını yaşayamayacaktı.

Sen olmasaydın, kadın yerde sürüm sürümdü. Çocuk, kibir ya da utanç vesilesiydi. Sen olmasaydın, toplum bir kaosa teslimdi. Herkes birbirinin kurduydu. Güçlüler kral, zayıflar halayıktı. Tevazu seninle tanındı, izzet şeref seninle manalandı, utangaçlık seninle esas manasını buldu, haksızlık karşısında kükremek seninle dengesine kavuştu. Sen geldin ailelerimiz cennet köşesi, aile fertleri de birer ebedi huzur vesilesi oldu.

Sen olmasaydın, hiçbir şey olmazdı, olanlar da başa bela olurdu.. Sensiz bir dünyanın dünyalarının bugün kendi başlarına bela olduğu gibi. Sen olmasaydın bizim için hiçbir şeyin tadı lezzeti yoktu.. sensizlik yaşadığımız zamanlarda bin bela içinde kıvranıp hayattan tad alamadığımız gibi. Hayat seninle tatlandı, kâinat seninle şenlendi, eşya ve hadiseler, bugüne kadarki en kıvamlı yorumuna seninle ulaştı. Dostlar seninle kıvandı, şeytan ve aveneleri ise senin karşında nefretle kıvrandı.

Aslında senin düşmanın olmazdı, olmamalıydı. Ancak Ebu Bekir gibi bir dostun varlığı için Ebu cehil gibi bir düşmanın zorluğuna değerdı. Ebu cehiller utanmaya dursun, tarih nice Ebu

Bekirler gördü Senin sayende.. Ebu Lehebler varsın ezadan usanmasın, insanlık nice Ömerler, Aliler, Hamzalar, Sa'dlar tanıdı senin vesilenle.. Bugün de farklı mı? İşte! Senin adının her tarafta duyulmaya başlandığı bir altın zaman dilimini idrak ediyoruz. Her tarafta güller açıyor, kudsiler her tarafa gül taşıyor.. gözü yaşlılar çöllerde bahar türküleri söylüyor. Soğuk iklimler, yüreği senin davanın sevdalılılarıyla ısınıyor. Evet, adın artık her tarafta duyuluyor ve dünya yeni bir bahar solukluyor.

Biz şu vahşetzâra döndürülmek istenen dünyada, huzuru seninle bulduk, seninle ümitlendik. Muvaffakiyetlere susamış ümmetinin bugün mazhar olduğu muvaffakiyetler senin zaferlerinin bir izdüşümüdür. Biz bugün bu zaferlerin çehresinde senin tazeliğini görüyor ve minnet sana şükran sana diyoruz.

Sen olmasaydın anlık gazaplarımızın kurbanı olacaktık, gazabı yutmanın en büyük yiğitlik olduğunu senden öğrendik. Sen olmasaydın sıkıntılarla yaka paça olmayı beceremeyecek ve her sıkıntının bir yükseliş ve uyanış vesilesi olduğunu idrak edemeyecektik. Sabrı senden öğrendik, küsmemeyi, darılmamayı, katlanmayı senden öğrendik.

Sen olmasaydın, maddesiyle manasıyla insan denen mucizeyi sağda solda çar çur edecektik. Sen insana insanın manasını öğrettin. Bize bizim kıymetimizi hissettirdin. Onun için düşkündün bize, onun için saygılıydın bir insan cenazesine..

Sen geldin taş toprak şevke geldi, Sen geldin ay güneş bayram etti, Sen geldin canlı cansız bütün alem, bilinmenin zevkine erdi. Sen geldin! Hoş geldin! Safalar getirdin ya Resulallah!

“0” Herkesin Peygamberiydi

■ Raporötaaj: Mükremin ALBAYRAK

O (sallallahu aleyhi ve sellem), beyazın, siyahın, görenin görmeyenin, duyanın duymayanın, çocuk, genç, ihtiyar herkesin Peygamberiydi. İnsanlığın kurtuluşu için çalıştı.

Ey insanlar! Rabbiniz birdir. Babanız da birdir. Hepiniz Âdem'in çocuklarıdır. Adem ise topraktır. Arab'ın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvada, Allah'tan korkmaktır.”

Peygamberimiz 63 yıl şerefli yaşadığı dünyadan ayrılırken ümmetine böyle sesleniyordu. O herkesin Peygamberiydi. Hep ümmeti için çalıştı. Ebedi yurda geçerken de sordu: “Görevimi yaptım mı?” Sahabenin gözyaşları içerisinde “Evet” diye mukabele etmesi üzerine huzur içinde şöyle dedi: “Şahit ol Ya Rab!”

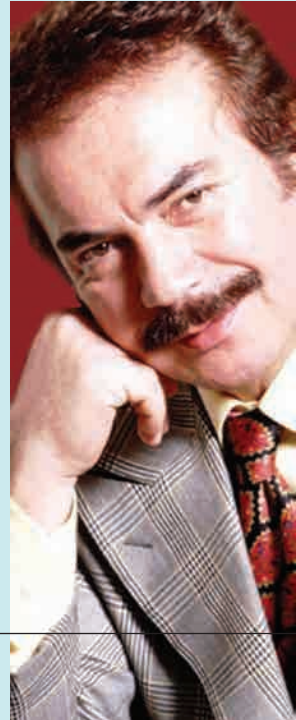
O, beyazın, siyahın, görenin görmeyenin, duyanın duymayanın, çocuk, genç, ihtiyar herkesin Peygamberiydi. İnsanlığın kurtuluşu için çalıştı. O'na iman eden ümmeti de hiçbir zaman O'nu aklından çıkarmadı, her ismi anıldığında sızlayan kalbi üzerine elini bastırarak acısını hafifletmeye çalıştı. O'nun ümmetini yetim bırakıp Rabbi'ne kavuşmasının üzerinden 14 asır geçti. O'nun doğum yıldönümü bütün dünyada değişik şekillerde idrak ediliyor. Bu günün anısına O'nu ümmetine sorduk: “Allah Rasülü'nün adı anıldığında ilk olarak O'nunla ilgili ne aklınıza gelir?” Herkes içinden geldiği gibi cevap verdi. Cevapların birleştiği ortak nokta ise O'na olan aşk ve sevginin hiç bitmeyecek olması...

Muazzez Ersoy: Peygamber Efendimizin adı anıldığında aklıma ilk gelen kainatın onun yüzü suyu hürmetine yaratılması oluyor. Allah'ımız onu bize "sevgilisi, habibi" olarak tanıtıyor. Kâinatın ve bizlerin O'nun yüzü suyu hürmetine yaratıldığını bize haber veren Allah Teâla, bizden ona karşı sevgi ve saygılı olmamızı istiyor. Varlığımızı borçlu olduğumuz Efendimize karşı ümmeti olarak en büyük vazifemiz ona layık birer insan olabilmek. Ona layık olabilmek demek ise onun güzel ahlâkıyla ahlâklanmamız, onun

gösterdiği yolda olabilmemizdir. İnsanlara onun gibi saygı göstermek, varlığı onun gibi sevebilmek, bizlere kazandırdığı insanî vasıfları her şeyi ile ortaya koyabilmektir. Bunları hakıyla yerine getirdiğimizde Ona layık birer ümmeti olarak şefaatinin beklemek ve kavuşma umudumuz olacaktır. Çünkü o bize hep ümit aşılamış ve Allahın rahmetinden ümitlerimizi kesmememizi öğütlemiştir. O rahmet peygamberidir. Biz ümmetine de rahmeti ve şefaatinin esirgemeyecektir. Aklıma hep onun ümmetine karşı olan sevgisi ve rahmeti geliyor.

Orhan Gencebay: Peygamber Efendimizin adını ilk duyduğumda aklıma insanlık timsali muhteşem bir insan ve peygamber geliyor. Yaratılmışların en şerefli olanı ancak buna rağmen kendisini ayrıcalıklı görmeyen ve bizim gibi bir insan olduğunu sık sık dile getiren örnek bir insan, örnek bir peygamber... Zaten peygamber olarak ümmetine en güzel örnek olma vasfını temsil ediyor. Sabırsız sabrın en yüksek mertebesinde. Karşılaştığı bütün sıkıntılara göğüs gererek sabrediyor. Son derece hoşgörülü bir hayat tarzı var. Normal insanların tahammül sınırlarını aşabilecek türdeki olaylara hep hoşgörüsüyle yaklaşıyor ve karşıındaki kimselerin gönlünü kazanıyor. Sıkın-

tılara, baskılara karşı gösterdiği irade ise anlatılamaz. Sarılmaz bir irade ile zor şartlarda bile ümidini kaybetmiyor. Dünyanın en şerefli olarak yaratıldığının belirtilmesine rağmen o bununla övünmüyor, aksine mütevazı yaşam tarzıyla yine bizlere en güzel örnek olma vasfını taşıyor. Bütün dinleri anlatıyor ve tanıyor, en son kendisiyle dinlerin olgunluğa eriştiğini ifade ederken bununla övünmüyor, büyüklük ve gurur taslamıyor. İyi, muhteşem güzel bir insan. Yaratanının güzelliğini anlatıyor. Kısacası peygamberimiz hakkında güzel olan her şeyin en güzeli aklıma geliyor.

Murat Kekilli: Peygamber Efendimizin adı anıldığında herkes gibi benim de aklıma ilk gelen ona salat ü selam göndermek. (Allahümme salli alâ seydidinâ Muhammed) bundan sonra ise benim aklıma çok şey gelir. Ancak bunlardan en çok öne çıkan konu, Hz. Peygamberin devrimci olma niteliğidir. O bana göre

dünyada gelmiş geçmiş devrimci ve kurtarıcılar arasındaki en büyük kişidir. Ben, onun yaşadığı çağda görevini yerine getirmek ve inandığı davasını çevresine aktarmak için verdiği mücadelenin bir eşini tanımıyorum. İçinde bulunduğu sistem öyle bir yapıya sahip idi ki her taraftan onu sıkımlarına ve engellemelerine rağmen hak davasını anlatmakta kimse onun önünde duramadı. O da karşısına çıkanlara kendi inancını aktarırken hiçbir taviz vermedi. İnanışlarını olduğu gibi dosdoğru anlattı ve karşılardakilerin direnmelerine rağmen davası kabul gördü. Birçok devrimde devrimcinin yanında mutlaka bir ekibi, akrabaları, eşi dostu vardır. Ama Peygamberimiz bu dava için yola çıktığında yanında kimse olmadığı gibi başta amcaları olmak üzere Mekke'nin bütün önde gelenleri de karşı çıkmıştı. Onlara rağmen hiçbir taviz vermeden görevini yerine getirmiş ve büyük bir devrim gerçekleştirmiştir. Devrimci denilince aklıma ondan başkası gelmiyor. Yaptıklarını bilgisayara yükleysek ve diğer devrimcilerin yaptıklarını da aynı şekilde yazsak hiçbirisi onun parçası olamaz. Bu nedenle benim aklıma ilk gelen peygamberimizin devrimci yönüdür.

Yaşar Alptekin: Peygamberimizi ziyarete gittiğimde ilk önce uzun süre beni duyduğundan emin olarak ondan af diledim. Beni bir ümmeti olarak bağışlamasını istedim ve dedim ki, 'Ey Allahın Resûlü! Bizler sana layık ümmet olamadık. Kıymetli sahabilerin gibi senin yolunda her şeyimizi feda edemedik. Biz seni göremedik ancak seni anlatanlardan ve okuduklarımızdan tanıdık. Ne olur hatalarımızı affet. Biz günahkâr bir toplumuz. Sen ki 'ümmeti ümmeti' diye feryat eden bir peygambersin. Bütün eksikliklerimize rağmen senin bizleri bağışlayacağını umuyorum. Sana uzaklardan senin dostun ve mihmandarın Eba Eyyüb el-Ensari'den selam getirdim, dostlarımdan, kardeşlerimden selam getirdim. Herkes senin şefaatinin istiyor, şefaatinde bizleri mahrum eyleme ey Allah'ın Resûlü'.

O'nun adı anıldığında her insanın aklına sadece bir şey değil birden çok şey gelir. Ya onun huzuruna çıkanların aklına ne gelmez ki; o ânı kelimelerle anlatmak mümkün değil. Mübarek kabrinin başına selam vermek için gittiğimde kendimden geçtim. Bacakların beni taşıyamayacağı hale geldim. Selam vermek için önünde durduğumda sanki demir parmaklıkların arkasından bana bakıyor gibi geldi. Benim selamımı aldığından dualarımı işittiğinden hiç şüphem yok. Ya onun namazlarını kıldığı cennet bahçesinde namaz kılmak yok mu? Tadına doyamadım. Kalabalık olduğunu görünce içimden 'Ne olur Allahım iki rekat namaz kılabilcek bir yer bulayım' diye dua ettim. Bir baktım ki önümden birisi namazını tamamlayarak kalktı. Hemen iki rekat namaz kıldım. Yerimi başkasına bırakırken hemen yanımda bir yer boşaldı oraya geçtim. Orada namazımı kılıp tekrar kalkarken bir de baktım ki başka bir yer boşaldı. Hemen orada da namaz kıldım. O cennet bahçesinin kokusunu doya doya içime çektim.

Aynı onun gibi Uhud savaşında peygamberimiz yaralanınca çekildiği mağaradaki duyduğum kokuyu da anlatma-

dan geçemeyeceğim. Yasak olduğu için ancak gece yarısı gidebildik. O kaya yarığına girdiğimizde benim şu âna kadar hiçbir yerde duymadığım bir kokuyu hissettim. Belki yanılıyor olabilirim diye dışarı çıktığımda diğer hacılara da sordum herkes aynı kokuyu hissettiklerinde hemfikirdi. Şimdi Allah Resûlü'nün adı anıldığında ne hissediyorsun denilirse herhalde “o koku ve huzurunda duyduğum huzur” diye cevap verebilirim.

Yıldız Tilbe: Peygamberimiz adı anıldığında benim ilk aklıma gelen, her şeyi yoktan var eden ve her şeyi de insanın hizmetine veren Allah Teâlâ oluyor. Allah'ımız her şeyi yaratmış onları bizlere anlatması için de peygamberleri görevlendirmiş. Peygamberimizin görevini yerine getirirken çevresine sergilediği o sevgi ve saygıyı bir başkasında görmek mümkün değil. O her şeyi sevmiş, insanları, hayvanları, bitkileri hatta cansız varlıklara bile saygı göstermiş. Şu anda peygamberimizin sevgi ve hoşgörüsünün binde birini çevremize sergileyebilsek sorunlarımızın, kavgalarımızın sona ereceğine inanıyorum.

Bülent Uygun: Peygamber Efendimizin adı anıldığında onunla ilgili olarak aklıma ilk gelen tek bir şey yok. Çok şey var. O, ümmetine olan sevgisi ve şefkati ile, daha peygamber olmadan önce kendisinde var olan dürüstlüğü ve güvenilirliği ile peygamber olduktan sonra da hiç değişmemiş, aynen devam etmiş ve bizlere örnek olmuş. Efendimiz denilince, yine ondaki hoşgörü, yanında yapılan yanlışlıklara karşı gösterdiği iyi niyet yaklaşımı, yaşantısı ve duruşuyla mükemmel bir insan aklıma geliyor. Aslında şu güzel söz Peygamberimizi anlamayı en güzel bir şekilde ifade ediyor: “Anlayana söze ne gerek var. Anlayan için yerlerin ve göklerin hepsi yeter.”

Açıkçası onu birkaç kelime ile anlatmaya ne kelimelerim ne de duygularım yeterli gelmiyor. “O” her şeyin en güzeliydi ve en güzel olan her şey “O”ndaydı.

Peygamber Efendimizin Diplomatik İlişkisi

■ Prof. Dr. İsmail L. ÇAKAN

مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hazret-i Peygamber, hem ebedî risâletin sahibi, hem İslâm devletinin başkanı ve hem de İslâm orduları başkomutanı idi. Bu sebeple İslâm başkenti Medine'ye gelen her seviyeden ve her inançtan fertler ve topluluklar gibi, elçiler yani diplomatik misafirler de öncelikle Hz. Peygamberin misafirleri idiler.

Hz. Peygamber, Medine'ye gelen elçileri yani diplomatik misafirleri, sayıları ne olursa olsun ve nereden gelmiş olurlarsa olsunlar, Müslüman olsun veya olmasınlar, kimi temsil ederlerse etsinler, sıcak ve samimi bir şekilde karşılayıp ağırlardı.

1. AĞIRLAMA: Diplomatik misafirlerin ağırlanması ile diğer misafirlerin ağırlanması arasında, temelde hiçbir fark görülmemektedir. Elde ne varsa onunla ağırlanıyorlardı. Benî Hanife heyetinin ağırlanması anlatılırken kendilerine Remle binti Hâris'in evinde, sabah akşam bir defasında ekmek ve et, bir defasında ekmek ve süt, bir defasında ekmek ve yağ verildiği kaydedilmektedir.¹

Heyetlerin misafirlik süresi aynı değildi. Üç gün kalıp gidenler olduğu gibi 15-20 gün kalan heyetler de oluyordu. Kaç gün kalırlarsa kalırlar elçiler tam bir din ve vicdan hürriyeti ve hareket serbestisi içinde bulunuyorlardı.

İslâm başkenti Medine'ye gelen her seviyeden ve her inançtan fertler ve topluluklar gibi elçiler yani diplomatik misafirler de öncelikle Hz. Peygamberin misafirleri idiler.

2. AĞIRLAMA YERLERİ: İlk İslâm başkenti Medine'ye gelen elçiler ve heyetler, ya bu iş için tahsis edilmiş evlerde, ya Mescid'in avlusuna kurulan özellikli çadırlarda ya da bazı sahâbilerin yanında misafir edilir ve ağırlandırlardı.

3. AĞIRLAMA İŞİYLE GÖREVLİLER: Bilhassa Mescidin yakınında ağırlanan misafirlerin hizmetleriyle Halid b. Said, Bilal el-Habeşî ve Hz. Peygamberin hizmetçisi Sevbân meşgul olurdu.

Şimdi Efendimizin diplomatik misafirleriyle nasıl ilgilendiğine dair kısa tespitlerde bulunalım.

1. GÜZEL GİYİNMESİ: Hz. Peygamber, diplomatik misafirlerin gelişinden herhangi bir şekilde haberdâr olmuşsa, onları güzel elbiseler giymiş olarak karşılardı. Hatta yakın dostlarının da aynı şekilde güzel giyinmelerini isterdi. Geldiklerini haber vermeyen heyetler, çoğunlukla Hz. Peygamberi Mescid'de bulurlardı. Onlarla tanıştıktan ve ne maksatla geldiklerini öğrendikten sonra, kendilerinin misafir edilmesini sağlardı. Daha sonra onlarla görüşmelerine devam ederdi.

2. BAŞLARINI OKŞAMASI: Hz. Peygamber, aşırı derecede heyecanlı, tereddütlü gördüğü bazı misafirlerinin başını mübârek eliyle şöyle bir sıvazlardı. Böyle bir iltifata mazhar olan kimsenin rahatladığı ve soyu için bu işlemin bir iftihar vesilesi olduğuna dair kayıtlar bulunmaktadır.

3. EVİNE DAVET ETMESİ: Hz. Peygamber kendisine gelen Adiy b. Hâtem'in elini tutmuş, evine davet etmiş; evde içi hurma lifiyle doldurulmuş tek minderi Adiy'in altına sermiş, kendisi kuru yere oturmuştur. Adiy ile konuşmuş, tereddütlerini tek tek saymış, sorularını cevaplamış, İslâm'ın gelecek parlak günlerini haber vermiş, onu İslâm'a davet etmiştir.

4. GELECEKLERİNİ ÖNCEDEN BİLDİRMESİ, ÖVMESİ: Sevgili Peygamberimiz bazı zevat hakkında güzel sözler söyleyerek Medine'ye geleceklerini önceden ashabına haber de vermiştir. Cerir b. Abdullah ve Vâil b. Hucr bunlardır.

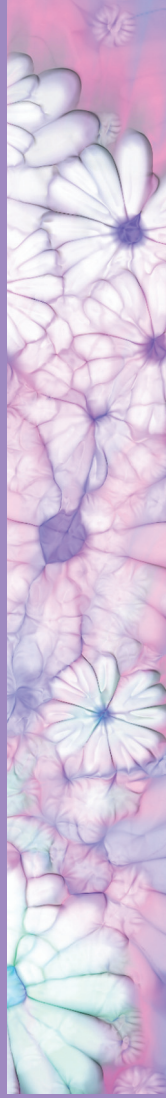
5. RIDÂSINI ÇIKARIP ÜZERİNE OTURTMASI, MİNBERDEN ASHÂBINA TAKDİM ETMESİ: Hz. Peygamber, Vâil b. Hucr ile karşılaşp merhabalaştıktan sonra üzerinden ridâsını çıkarıp serdi birlikte üzerine oturdular. Müslümanların toplanmasını emretti. Sonra minbere çıktı, Vâil'i de minberde yanında durdurup kendiliğinden İslâm'ı kabul ederek geldiğini bildirmek suretiyle övdü ve ona, çocuklarına dua etti.²

6. KALDIKLARI YERE UĞRAVIP HÂL-HATIR SORMASI: Hz. Peygamber, misafirhaneye veya mescidin avlusundaki çadırlara yerleştirdiği diplomatik misafirleriyle yakından ilgilenirdi. Sakif elçileri içinde yer alan Evs b. Huzeyfe'nin anlattığına göre, Hz. Peygamber özellikle yatsı namazını kıldıktan sonra yanlarına gider, onlarla konuşur, Kureyş'ten ve Mekkeliler'den çektiklerini ve Medine'deki gelişmeleri onlara anlatırdı.

7. MİSAFİRLERİN GÜNDEME GETİRDİĞİ HER KONUYLA İLGİLENMESİ: Hz. Peygamberin diplomatik misafirleri arasında çok değişik isteklerde bulunanlar oluyordu. Hz. Peygamber bütün bu isteklerle ilgileniyor, sorularını cevaplıyor, yarışıyor, tartışıyor, dua ediyor, onlara İslâm'ı anlatıyor, kendi kültürlerinde ya da kitaplarında bulunan esasları açıklıyor, böylece onların doğruyu görmelerini sağlamaya çalışıyordu.

8. İSİMLERİNİ DEĞİŞTİRMESİ: Hz. Peygamber, tanışma sırasında öğrendiği isimlerden gerek gördüklerini güzelleriyle değiştirir, kişilere özel iltifatlarda bulunurdu.

9. YOL AZIĞI VE BAŞIŞLER VERİLMESİ: Elçilere dönüşlerinde yol azığı hazırlanır ve başışler verilirdi.. Mevcut imkânlara göre bu başışlerin miktarı az çok değişirdi. Resûlullah (s.a.s), kendi elçileri vasıtasıyla İslâm'a girmeye davet ettiği kabile başkanı ve hükümdarlara hediye göndermezdi.

Onlardan gelen hediyeleri çoğunlukla kabul, nadiren red ederdi. Fakat kendisine gelen elçilere mutlaka hediyeler verirdi.

SONUÇ

Hz. Peygamberin özellikle diplomatik misafirlerine karşı gösterdiği ilgi ve misafirperverlik, misafirlikte din, dil ve ırk ayrılığının asla neticeye tesir etmediğini göstermektedir. Onun bazı elçi gruplarını Mescide yakın bir yerde, bazılarını da Mescid’de ağırlaması, sırf imkânsızlık sebebine bağlanamaz. Kur’ân dinlemeleri ve Müslümanların ibâdetlerini, beşerî ilişkilerdeki kazandıkları seviyeyi bizzat görmelerini sağlamak, böylece dolaylı yoldan onlara tebliğde bulunmak gibi ulvî bir maksada dayalı olduğu muhakkaktır. Bu sebeple günümüzde de mabed ve mescidlerimizi ziyaret etmek isteyen gayr-i müslim devlet adamları, diplomatlar ve turistlere usûlü dairesinde kolaylık ve anlayış göstermek, hem vazgeçilemeyecek bir tebliğ imkânı ve görevi hem de -insanî bakımdan- misafirperverlik gereğidir.

Müslüman ülke yöneticilerinin böylesi bir maksadı gözardı etmemeleri, diplomatik misafirlerini Kur'ân dinleyebilecekleri, Müslümanların ibadetlerini izleyebilecekleri saatlerde mabedleri ziyaret ettirmeleri, Sünnet-i Seniyye'ye uygun bir davranış olacaktır. Bu tür davranışın bir Müslüman için misafire ikram anlamı taşıdığı unutulmamalıdır.

Misafirperverliğin uluslararası boyutta bir “adam kazanma, ya da gönül yapma” fonksiyonu bulunmaktadır. Turistlere “yolunacak kazlar” diye değil, “kazanılacak kalbler” diye bakmak, ona göre muamele etmek gerektiği artık birilerince hem anlaşılmalı hem de halkımıza anlatılmalıdır. Kim bilir belki böylece, sırf ticârî amaçlı, ahlâkî içerikten yoksun turizm politikaları yüzünden uğradığımız büyük değer kayıplarını bir ölçüde telafi imkânını buluruz. Netice olarak biz de burada, şimdiye kadar Ebedî Risâlet Sahibi'nin davetine uymamış, karşı çıkmış olanların tümüne birden bir kez daha sesleniyor. “İslâmiyet, geçmiş günahlara keffârettir” diyor, daha fazla geç kalmanın kimseye bir yararı olmayacağını hatırlatıyoruz. Çağrımız, Ebedî Risâlet'in çağlar üstü diplomatik çağrısıdır: “İslâm ol, kurtul!”³

Dipnotlar

1. İbn Sad, Tabakât, 1/316.
2. Kaynakları için bkz. Köksal, İslâm Tarihi, 10/146-147.
3. Buharî, Bedu'l-Vahy 6; Cihad 102; Müslim, Cihâd 74; İbn Mâce, Mukaddime 10.

İnsanlığın İftihar Tablosu'nun Hayat

Kronolojisi

Allah Rasulü'nün yaşamış olduğu hayatın her karesinden alacağımız pek çok ders var. Bugün yaşadığımız problemleri O'nun örnek hayatından çıkarılabilecek prensiplerle çözmemiz mümkün.

Cenab-ı Hak, Peygamber Efendimiz (sallâllâhu aleyhi ve sellem)'i bize bir örnek insan olarak göndermiştir. Allah Rasulü'nün yaşamış olduğu hayatın her karesinden alacağımız pek çok ders var. Bugün yaşadığımız problemleri O'nun örnek hayatından çıkarılabilecek prensiplerle çözmemiz mümkün. Bu da Efendimiz'in hayatını bilmemize bağlı. Onun için Allah Rasulü'nün hayatını okumalı, başta çocuklarımız olmak üzere etrafımızdaki kişilere okutmalıyız. Ve tabi ki O'nun hayatını hayatımıza hayat kılmalıyız. Allah Rasulü'nün hayatında önemli yer tutan hadiselerden hareketle yılları esas alarak bir kronoloji hazırladık. Bu kronoloji sayesinde Efendimiz'in hayatı kare kare gözümüzde canlanacaktır.

571

Rebiülevvel ayının
12'inci gecesi (20 Nisan)
Efendimiz (s.a.s) dünyayı
şereflendirdi.

Süt annesi Halime
Hatun, Allah Rasulü'nü
annesi Hz. Amine'ye
teslim etti.

575

577

Efendimiz, Mekke ile Medine
arasındaki Ebva Köyü'nde annesi-
ni kaybetti. Dedesi Abdülmuttalib
Efendimizi himayesi altına aldı.

Abdülmuttalib ahirete göç
etti. Efendimiz, amcası
Ebu Talib'in yanında kal-
maya başladı.

579

583

Amcası Ebu Talib'le ticaret maksadiyla Şam'a gitti. Burada Rahip Bahîra Allah Rasulü'nün beklenen son peygamber olduğunu keşfetti.

Diğer amcası Zübeyr ile Yemen seyahati gerçekleşti.

588

590

Hilfu'l-Füdul (Faziletli-ler antlaşması) cemiyetine iştirak etti.

İkinci kez ticaret maksadiyla Şam'a gitti. Üç ay sonra Hz. Hatice Validemiz'le evlendi.

596

598

Oğlu Kasım doğdu ve kendisine Ebu'l-Kasım denilmeye başlandı.

Efendimiz'in damadı Hz. Ali dođdu.

599

605

Kâbe'nin yeniden imarı esnasında kabileler arasında çıkan anlaşmazlığı giderdi.

Hira'da ilk vahiy tebliğ edildi.

610

613

Safa tepesine çıkıp ilk açık tebliğini yaptı. Yakın akrabalarına tebliğ için yemekler verdi. Müslümanlara işkence yapılmaya başlandı.

615

Habeşistan'a ilk hicret yapıldı. Hz. Hamza ile Hz. Ömer Müslüman oldu.

Müslümanlara karşı üç yıl sürecek sosyal ve ekonomik boykot başladı.

617

619

Boykot sona erdi. Efendimiz'in oğlu Kasım, ardından diğer oğlu Abdullah vefat etti. Kısa bir süre sonra amcası Ebu Talib vefat etti. Ardından da Hz. Hatice validemiz ebedi âleme irtihal etti.

İsra ve Miraç hadiseleri yaşandı. Medineli 12 Müslüman Allah Rasülü'ne biat etti. 1. Akabe Biatı.

621

622

İkinci Akabe Biati yapıldı. Müslümanlar ve ardından da Efendimiz, Mekke'den Medine'ye hicret ettiler ve Ebû Eyyûb el Ensârî'nin evinde 7 ay misafir kaldılar. Muhâcirlerle Ensar arasında kardeşlik anlaşması yapıldı.

Kible yönü Cenab-ı Hakk'ın emriyle Kudüs'ten Mescid-i Haram'a çevrildi. Medine'de Mescid-i Nebevî inşa edildi. Ezan meşrû kılındı. İlk nüfus sayımı gerçekleşti. Mescidin önünde fakirleri barındırmak için Suffa yapıldı. Müslümanlarla Yahudiler arasında vatandaşlık antlaşması yapıldı.

623

Mekkeli müşriklerle Bedir Savaşı yapıldı. Aynı yıl Beni Kaynuka Yahudileri üzerine gidildi ve onlar, Medine'den çıkarıldı. Ramazan orucu farz kılındı. İlk bayram namazı kılındı. Zekat farz oldu. Allah Resulü'nün kızı Hz. Rukiyye vefat etti. Hz. Ali ile Hz. Fatıma evlendi.

624

625

Uhud muharebesi yapıldı. Hz. Hamza şehid oldu. İslâm'a davet için çevre kabilelere gönderilen muallimlerden dördü Recî' denilen yerde şehid edildi.

Bî'r-i Maûne'de Necid'e gönderilen 70 muallim şehid edildi. Benî Nâdir Gazvesi yapıldı. Tercüme işlerinde güven kalmadığından Hz. Peygamber, Zeyd b. Sabit'e İbrânice öğrenmeyi emretti.

Dûmetü'l Cendel Gazvesi gerçekleşti. İçki ve kumar haram kılındı.

626

627

Hendek Savaşı yapıldı. Beni Kurayza kuşatıldı. Peygamberimiz, halasının kızı Cahş kızı Zeyneb'le evlendi. Müreysî (Benî Mustalık) Gazâsı yapıldı. Dönüşte ifk (Hz. Aişe'ye iftira) dedikodusu yayıldı. Teyemmüm meşrû kılındı.

Kabe ziyareti için yola çıkıldı. Rıdvan biatı yapıldı. Mekkeli müşriklerle Hudeybiye barışı imzalandı. Hayber fethedildi. Bir Yahudi kadını Hz. Muhammed'i (zehirli etle) zehirlenme girişiminde bulundu. Peygamberimiz Hz. Safiyye ile evlendi. Mekke'den Habeşistan'a göçmüş olan Müslümanlar Câfer-i Tayyar başkanlığında Medine'ye döndüler.

628

629

629 - Hudeybiye Antlaşması hükümlerine göre müslümanlar Kâbe'yi ziyaret ettiler (Umret'ül Kazâ). Halid bin Velid ve Amr İbnü'l As Müslüman oldu. Mu'te Harbi oldu.

Mekke fethedildi. Kabe putlardan temizlendi. Ebû Süfyan ve oğlu Muaviye Müslüman oldu. Huneyn Gazâsı ve Evtas Savaşı oldu. Tebük seferi yapıldı. Elçiler yılı (Senetü'l Vüfûd). 70 kadar kabileye heyetler ve muallimler gönderildi. Bütün kabilelerden gelen heyetler Müslüman olduklarını arz ettiler.

630

Hz. Ebubekir'in hac emirliği.

631

Efendimiz veda haccını yaptı. Fânî âlemden ebedî âleme geçti ve ruhu Refik-i A'lâ'ya (Yüce Dost'a) yükseldi.

632

Efendimiz (S.a.s) Nasıl Namaz Kılıyordu?

O, ömrünü kullukla geçirmişti. Namaz, O'nun en sevdiği gözdesiydi. Gece gündüz namaz kıldı ve hep öyle yaşadı. O, namazında kulluğunu o denli derin temsil ediyordu ki neredeyse ürperip ağlamadığı namaz yok gibiydi.

O, namazında kulluğunu o denli derin temsil ediyordu ki neredeyse ürperip ağlamadığı namaz yok gibiydi. Sahabe, namaz kılariken O'nun sinisinin değirmen taşının ses çıkardığı gibi ses çıkardığını söylemektedir. (Ebû Davud, salât 161; Nesâî, sehv 18.) İçinde dönen boyunduruklar ve kulluğun o ağır mükellefiyetleri O'nu kaynayan bir kazana çeviriyordu. Elbetteki bu hâl, O'nun en yüksek seviyede, kulluğunu ifa edebilme gayretinden ileri geliyordu.

O, ömrünü kullukla geçirmişti. Namaz, O'nun en sevdiği gözdesiydi. Gece gündüz namaz kıldı ve hep öyle yaşadı. Nasıl yaşanırsa öyle ölüneceğini zaten O söylememiş miydi? (Müslim, cennet 83.) Ve her fâni gibi O da ölecekti. Ama o, namaz demiş yaşamıştı ve namaz deyip hayata veda edecekti...

O'nun kıldığı namazı, Hz. Âişe Validemiz (radiyallâhu anhâ) anlatırken: “Öyle kıyamda dururdu ki, sorma gitsin. Öyle rükûa varırdı ki, sorma gitsin ve öyle secde ederdi ki, sorma gitsin!” (Buhârî, teheccüd 16; Müslim, müsafirîn 125.) der ve Allah Resûlü'nün kıldığı namazın güzelliğini bu ifadelerle anlatmaya çalışır.

Ve, yine böyle hüzünlü olduğu bir gündü. Ağlıyor, ağlıyor, durmadan ağlıyordu. Cibril geldi, Allah'tan (celle celâluhu) selâm getirdi. Ve Cenâb-ı Hak, “Muhammed'im niçin ağlıyor acaba?” diye soruyor, dedi. (O, Allâmü'l-Guyûb'dur. İlmi, bütün eşyayı kuşatmıştır. Zaten hiç kimse

Cenâb-ı Hak, onu ikinci bir selâmla daha gönderdi ve onu şu sözlerle teselli buyurdu: "Git Habîbime (selâm söyle) ve de ki: Muhakkak ümmetin hakkında seni razı edecek ve seni asla tasa ve keder içinde bırakmayacağız."

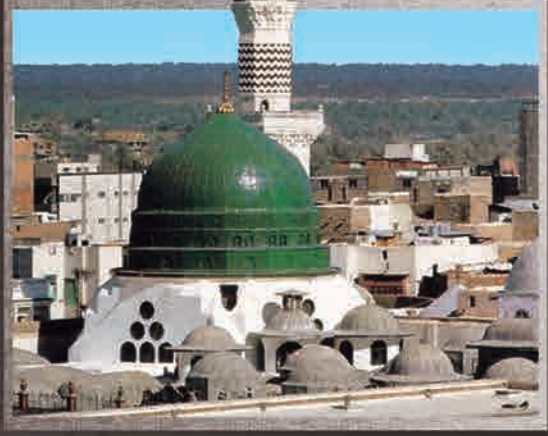
O'nun ilim, kudret ve iradesinin dışında olamaz.. ama soruyor... Bu sormadan maksat ister işhad, ister O'nun numuneliğini ilan olsun farketmez.)

Allah Resûlü, ağlamaktan cevap veremiyordu. Sadece dudaklarından şu kelime dökülebildi: "Ümmetî, ümmetî!" Dert, ızdırıp belliydi: O'nun ümmeti... Cibril durumu âdeta rapor edip götürdü. Ve, Cenâb-ı Hak, onu ikinci bir selâmla daha gönderdi ve onu şu sözlerle teselli buyurdu: "Git Habîbime (selâm söyle) ve de ki: Muhakkak ümmetin hakkında seni razı edecek ve seni asla tasa ve keder içinde bırakmayacağız." (Müslim, iman 346.)

Allah Resûlü'nün (s.a.s) Ahirete Bakışı

محمد

Bir sahâbi, evinde Kur'ân okuyordu. Aynı zamanda okuduğu Kur'ân, dışardan da duyuluyordu. Tam bu sahâbi: "Muhakkak ki Bizim nezdimizde bukağılar, alevli ateşler, dikenli, boğazı tırmalayan yiyecekler ve gayet acı azap vardır." âyetlerini (Müzzemmil sûresi, 73/12-13.) okurken, Allah Resûlü oradan geçmekteydi. Birden rengi sarardı ve diz üstü yere çöktü. Sanki âyetler, O'nu ırgalıyor gibiydi. Evet, O, bu âyetlerin tehdidinden öyle korkmuştu. (Beyhakî, Şuabü'l-îman, 1/522.)
Bu âyetler: "Hiç şüphesiz bizim nezdimizde (onlar için hazırlanmış) boyunduruklar, yakıcı bir ateş, boğazdan geçmez bir yiyecek ve elem verici bir azap var." diyordu.
Aslında, bu gibi ifadelerden hiç endişe etmemesi gereken birisi varsa, o da Allah Resûlü'ydü. Ancak O, bize edep, terbiye ve Allah (celle celâluhu) karşısında takınılacak tavır adına ders veriyordu...

Sevmek sevilene karşı kalben alaka duyup muhabbet göstermek, aklen, fikren onunla olmak, sevilen için yaşamaktır. Onunla beraber olma arzusu içinde kıvranmak, onunla beraber olmak, ona benzemek, onun hoşlandıklarından hoşlanıp, sevmediklerinden kaçınmak, onun hal, ahval, tavır ve diline benzemek, kalbi sadece 'O'na hasretmektir.

Evet Efendimiz'i (sallallâhu aleyhi ve sellem) çok sevmeliyiz. Sevgimizi de O'nda fâni olarak izhar etmeliyiz. Bu mevzuda zikredeceğimiz o kadar kıstas vardır ki, alt alta sıralanacak olsa herhalde bir makale sınırını çoktan aşacaktır.

O'nu Sevmemizi Allah (c.c) Talep Etmiştir

Cenab-ı Hak bizatîhi bu mevzuda 'Mü'minlerin, Peygamber'i kendi nefislerinden çok sevmeleri gerekir.' (Ahzâb sûresi, 6) buyurmaktadır. Ayette geçen emir de mutlak itaati gerektirir. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) de konuyla ilgili olarak ayrıca şöyle buyurur: 'Sizden biriniz, beni anasından babasından, evlatlarından ve bütün insanlardan daha fazla sevmedikçe, tam anlamıyla iman etmiş olmaz.' (Buharî, iman 8; Müslim, iman 70)

Sevmek sevilenin arzusunu yerine getirmeyi gerektirir. Rabbimiz Âl-i İmran sûresi, 31. ayette: 'De ki: Allah'ı seviyorsanız, bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah, çok bağışlayıcı ve merhametlidir.' buyurmaktadır. Yani kendisini sevmemizin şartını Efendimiz'e ittiba ile mukarin kılmaktadır.

Efendimiz (s.a.s.) Kendisinin Sevilmesini Bizzat Talep Etmiştir

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'i sevmek O'nun getirmiş olduğu Kur'ân'ı sevmek, değerler manzumesini sevmek demektir. Bu noktadan hareket edilecek olursa Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) kendi beşerî zâtından ziyade temsil ettiği risalet vazifesiyle bütünleşmiş olan mübarek şahsiyetinin sevilmesi gerektiğini vurgulamak istemiştir.

Yukarıda da zikrettiğimiz gibi Hz. Ömer (radiyallahu anh): 'Yâ Resûlallah! Sen'i canım dışındaki her şeyden çok seviyorum!..' der. Efendimiz (s.a.s.) Hz. Ömer (r.a)'ın elini tutar ve: 'Beni canından çok sevmedikçe olmaz, Yâ Ömer!' buyurur. O da hemen: 'Canımdan da çok seviyorum Yâ Resûlallah!' der. Bunun üzerine Efendimiz: 'Şimdi oldu.' buyurur.

İman Nimesi Efendimiz (s.a.s.)'i Sevmemizi Gerektirir.

İman, iki cihan saadetinin olmazsa olmaz anahtarıdır. Allah Teâlâ Hucurat sûresi, 7. ayette şöyle buyuruyor: 'Ama Allah size imanı sevdirdi ve onu kalblerinizde güzelleştirdi.' Bu durumda kalblerimizde sevdiren iman ile bu imanın en güzel temsilcisi Efendimiz (sallâllâhu aleyhi ve sellem) tabiatıyla seviyecektir.

Efendimiz (s.a.s.) Kemale Ermenin Vesilesidir

Efendimiz getirmiş olduğu değerler manzumesi ile en eşref varlık olarak yaratılmış olan insanın bünyesinde var olan tılsımı idrak etmesi ve neticesinde evc-i kemâlini bulmasına vesiledir. O'nunla zulümât dağılmış, O'nun rehberliği ile medeniyetler meydana gelmiştir. 'Bütün bu asırlar, o Asr-ı Saadet'in güneşinden Ebu Hanife, Şafî, Ebu Yezid, Cüneyd-i Bağdadî, Abdülkadir-i Geylanî, İmam Gazalî, Muhyiddin-i Arabî, Ebu Hasen-i Şazelî, Şah-ı Nakşibend, İmam Rabbanî (Radiyallahü anhüm ecmaîn) gibi binlerle nuranî ziyadar yıldızlar ayrılıp, âlem-i beşeri tenvir etmişlerdir.' (Bediüzzaman, Mesnevi, s. 26)

En Hayırlı Olan Sevilir, En Büyük Terbiyecisi Sevilmelidir

Efendimiz'in isminin 'övülen', 'çokça övülen' anlamına gelen Muhammed olması dikkat çekicidir. Efendimiz (sallâllâhu aleyhi ve sellem) Cahiliye dönemi âdet ve alışkanlıkları ile insanlık onurunu ayaklar altına almış bir hayat içindeki toplumdan yeryüzünün gelmiş geçmiş en hayırlı insanların çıkmasına vesile olmuş üstâd-ı ekberdir. 'O sahralarda, o çöllerde, âdetlerini muhafazada çok mutaassıb ve asabiyetlerinde fevkalâde inatçı ve kasavet-i kalb ve merhametsizlikte emsalsiz ve hattâ diri diri kızlarını toprağa gömüp öldürürlerken müteessir bile olmayan pek çok vahşi kavimler oturmakta idiler. O zât-ı nuranî kısa bir zamanda o kavimlerin ahlâk-ı seyyielerini kaldırarak ahlâk-ı hasene ile tebdil ettirdi. Ve medeniyet dünyasında, medenîlere üstad oldular.' (Bediüzzaman, Mesnevi, s. 23)

Sahabe-i Kiram'ın Efendimiz (s.a.s.)'e Muhabbet ve Sadakati

Yukarıda da belirttiğimiz üzere Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'i en yakından tanımış olan, her hareketini takip ve tespit eden sahabe-i kiramın bu mevzudaki yaklaşımları bizim için en önemli hüccet olmalıdır. Sahabe-i kiram (r.anhm) bizlere de bu mevzuda rehber olmuşlardır. O konuşunca rüzgar bile susuyordu. Bedir'de 'Ey Ashab Hazır mısınız?' diyen Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'e Sa'd b. Muaz ayakta şöyle cevap veriyor: 'Ya Resulallah seni hak dinle gönderen Allah'a hamd olsun ki, sen bize denizi gösterip dalarsan biz de seninle birlikte dalarız, Allah'ın bereketiyle yürüt bizi.'

Sahip Olduğu Ahlakî Değerler Sevilmesini Gerektirir

Bir insanın, bütün güzellikleri, bütün kâmil vasıfları bir arada cem etmesi mümkün değildir. Ancak bu insan Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) olursa durum değişir. Peygamber Efendimiz bütün ahlakî güzellikleri zirvede temsil eden bir ahlak abidesidir.

'Bütün ahlâk-ı hamîdenin en yüksekleri o Zâtta içtima etmiş olduğuna bütün âlem şahadet ediyor. Ve keza en nezih hasletleri ve huyları ve en yüksek seciyeleri câmi' bir şahsiyet-i maneviye sahibi olduğuna icma vardır. Ve keza o zâtın en yüksek derecede bulunan zühd ve takva ve ubudiyeti şahadetleriyle mâlik olduğu kuvvet-i imaniye ile musaddaktır. Ve keza siyer-i Nebeviyenin şahadetiyle derece-i vüsûku ve kemal-i ciddiyet ve metaneti ve bütün işlerinde ve harekâtında kuvvet-i emniyeti, hakka mütemessik ve hakikate sâlik olduğunu tasdik eden kat'î delillerdir.' (Bediüzzaman, Mesnevi, s. 21)

Onun edebi, ahlakî vasıfları Kur'ân-ı Kerîm'den sonra getirmiş olduğu en büyük mucize olarak kabul edilir. Zira böylesi bir terbiye ve ahlakî değerler ancak Yüce Rabbimizin terbiyesinden geçmiş olmayı istilzam eder.

HZ. PEYGAMBER'E (S.A.S) SESLENİŞ

■ Fatma ERGENE

Bir seher vakti uyandım. Yine gama, yine kedere dalmış her yer
Efendim.
Yine efkâr, yine âh u zâr almış cihanı. Bir velvele ki, sorma Efendim.
Yine hasret, yine gurbet almış her yanı.
Bütün aşklar, sevgi ve muhabbetler, bütün dertler kıyama kalkmış.
Sana hasret, sana müştak, sana tutkun gönüller kıyama kalkmış
Bir seher uyandım Efendim, sana meczûb âşıklar kıyama kalkmış.
Her varlık âh u zâra durmuş, lâleler, sümbüller, güller kıyama kalk-
mış.
Kıyam etmiş bülbüller, zikre durmuş gönüller.
Bir seher uyandım Efendim, bülbüle kulak verdim;
Geçmiş günleri, sevda ve aşkları yâd ediyordu.
Sana yazılan na'tları, bestelenen şiirleri hikâye ediyordu.
Ötüyordu dertli dertli. Yine hicrân, yine giryân, yine hazân, yine
hüsrandı.
Kâh ağlıyor, kâh inliyor, kâh susuyordu yine.
Hiç böyle ötmemişti, böyle şakımamıştı.
Yakmıştı canı, yıkmıştı cananı, velveleye vermişti cihanı.
Hiç böyle sızlanmamıştı, böyle dertlenmemiş, geçmişe böyle yan-
mamıştı.
Bu sabah ona kulak verdim Efendim.
Bir sevda dilindeydi, bir aşkı anlatıyordu.
Oturduğu dalı, yaprağı, gövdeyi titretiyordu, öyle ötüyordu.
Hasretten yanıyor, gurbetten ağlıyordu. Sanki bütün sevdalıları
ağlatıyordu.
Bu seher başkaydı Efendim, bu sefer başka.
Hazır dili çözülmüşken ona sormak istiyordum;
Bunca velvele, bunca serzeniş kime? Onca kıyamet, onca şikâyet
niye?
Bir şeyler fısıldadı, bir şeyler söyledi.
Âh Efendim, beni yüreğimden vurdu.
Kalbim böylesine yanmamıştı, göğsüm böyle daralmamıştı.
Ruhumu inletti, beni dîvâne, muzdarip etti.
Böyle aşk dinlemedim, böyle muhabbet, böyle hasret görmedim.
Seherde ağlattı beni, yine gama, kedere saldı...
Meğer bunca dağlanışı, sızlanışı, bunca âhi, bunca efgânı;

Yıkık gönüller, kırık kalbler, kavrulmuş yürekler adına imiş.
Yanık sinelerin, aşka adanmış türkülerin,
Hasretten lâl kesilmiş dillerin sözcüsü imiş meğer.
Bunca kıyamet Efendim, bunca âh u zâr;
Sana adanmış ruhların, türkülerin, aşk ve sevdaların
Yürek yakıcı bir efgânı, bir efkârıymış Efendim.
Nasil bilmedim, nasıl uyanmadım, kendimden utandım.
Hissizliğimden, insanlığımdan, aşka olan sessizliğimden utandım.
Soğumuş bir demir kesilmiş bedenimden,
Kurumuş, çölleşmiş hadekamdan, Sana tutkun gönüllerden utandım.
Bir seher vakti uyandım Efendim, her yer meşke boyanmış, her şey semest olmuş.
Bağbân hayran, bülbül mestâne, kızılık her yeri sarmış, sanki gülzâre dönmüş.
Günler buruk ve yalnız, öksüz ve yetim kalmış, o kutlu doğumu yâda durmuş.
Bir sessizlik var her yerde Efendim, sanki varlık lâl kesilmiş.
Yine hazân, yine hicran, yine giryân cana düştü. Yine efgân bana düştü.
Gül böylesine kızıl olmamıştı, böyle dertli, gönlü böyle mahzûn olmamıştı.
Her zerresini böyle gam, böyle keder, her yanını kırmızı almamıştı.
Mevsim böylesine yaş dökmemişti ardından, akşam böyle kararmamıştı.
Sabahlar ne kadar inlemiş, gül ne kadar gözyaşı içmiş bilsen Efendim,
Göz ne kadar acı dökmüş. Gam ne keder vermiş, ne canlar yakmış,
Ne hüsrânlar yaşatmış bilsen.
Yokluğun ne elem salmış geceye, ne hüzmün vermiş sehre, ne dert vermiş.
Kırmızılık bir kez daha giyinmiş, bir kez daha kuşanmış ayrılık güllerinde.
Onlar Sen'i temsil ediyor sözde, Sen'i hatırlatıyor.
Aşkını o sembolize ediyor, teninin kokusunu o takdim ediyor sanki.
Gönül bir teselli bulmak istiyor, ayrılık ateşine bir çare.
Bu hicrana, bu efgâna, bu hüsrâna bir merhem istiyor.
Bir seher vakti Efendim, teselli aradım gülden, bülbülden.
Geceden, gündüzden Sen'i sordum.
Aşktan, ızdıraptan, hasretten bezenmiş bir buket yaptım.
Sabahı Sana delalet, şafağı teselli yaptım.
Hasret ve tutkularıma Efendim, sebep-i meserret yaptım.
Bir ferman yazmak isterdim her yerde okunsun,
Sana olan aşkları, tutkuları dile getirsin.
Bir çerağ yakmak isterdim, gönüllerde Sen'in sevdanı tutuştursun.
Bir türkü söylemek isterdim, Sen'in adını yüceltsin.
Aşkına adanmış bir beste yazmak, güle, bülbüle onu okutmak
Her dertli gönüle onu ezberletmek isterdim.
Ne çare, sonunda anladım ki Efendim,
'Dertli söylegen olur.' derler amma,
Sevdanı anmak, sevdanı yazmak için,
Erbâb-ı dil olmak gerek, erbâb-ı gönül.

Bilim Efendimiz'i (s.a.s) Geriden Takip Ediyor

■ Dr. M. Refik KILECI

Hayat, varlığın nûrudur; hayat, her şeyin başı ve esası olarak, her şeyi her bir canlıya mal eder ve bir şeyi bütün eşyaya malik hükmüne geçirir. Hayat, çokluk âleminde bir çeşit vahdet tecellisidir ve çoklukta Ehadiyet'in bir aynasıdır." Hayat, bilhassa onun en mükemmel şekli olan insan hayatı o derece önemlidir ki, Kur'ân-ı Kerim, her bir insanı nev' olarak ele alır ve bundandır ki, bir insanı öldürmeyi bütün insanlığı öldürmüş, bir insanı diriltmeyi de bütün insanlığı diriltmiş gibi kabûl eder. Bu öldürme ve diriltme, insanın hem maddî, hem de mânevî hayatı cihetiyle olduğundan, dînî ilimlerle birlikte tıp ilmi de Efendimiz'in (s.a.s) dilinde bir arada zikredilmiş ve O, kalplerin dirilmesi kadar, vücudun hayâtiyetine de önem vermiştir. Allah Rasûlü (s.a.s)'in tıpla ilgili hadisleri pek çoktur; hadis külliyyatında olduğu kadar, konuyla alâkalı yazılmış kitaplarda da bulunabilecek bu hadis-i şeriflerin ihtiva ettiği tıbbî gerçekler, yeni yeni modern tıbbın sahasına girmekte ve her sahada olduğu gibi, bu sahada da ilimler Efendimiz'i (s.a.s) çok geriden takip etmektedir. Bu hususta, tıp açısından dikkatimizi yeni yeni çeken hususlardan biri de, dünyanın uydusu olarak Ay'ın duygularımız üzerinde yaptığı te'sirdir ve bilhassa dolunay, çoğu kişilerde meydana getirdiği gerilimle suç işlemeğe sebep olabilmektedir. Ay'ı işaretle, "Şu gâsıkın şerrinden Allah'a sığın" buyuran İki Cihan Gü-

neşi, ihtimal Ay'ın bu husûsiyetine de dikkat çekiyordu. O'nun, hicrî ayların 13. 14 ve 15'inci günleri oruç tutmayı tavsiye buyurmasının altında, bir illet değil, tabîî ki bir hikmet olarak, bu günlerde işlenebilecek suçlara mani olmak bakımından, orucun insanı suçtan alıkoyma husûsiyetine dikkat çekme yatıyor olabilir.

Zaman ilerledikçe Kur'ân-ı Kerîm ve Sünnet-i Nebeviye gençleşiyor. Modern ilim geliştikçe on dört asır önce gelen Ümmî Zat'ın yaşadığı ve tavsiye ettiği hayatın en mükemmel hayat tarzı olduğu daha iyi idrak ediliyor ve getirdiği ilâhî beyan ve mesajlar daha iyi anlaşılıyor. “De ki, hamdolsun Allah'a. O âyetlerini sizlere gösterecek siz de onları tanıyacaksınız.” (Neml, 27/93).

“Kur'ân'ın hak olduğu onlar için apaçık ortaya çıkınca-ya kadar Biz onlara delillerimizi hem dış âlemde hem de nefislerinde göstereceğiz. Rabbinin her şeye şahit olması yetmez mi?” (Fussilet, 41/53).

Bilim ve Teknik Dergisi'nde (Eylül/1992) çıkan “Dolunay ve Suç” başlıklı makaleyi okuyunca Efendimiz'in bu konuyla alâkalı tavsiyesini hatırladık, “sadakte ve bil-hakkı natakte” (doğru söyledin ve hakkı konuştun) sözü kulaklarımızda çınladı.

İşte on dört asırdır binlerce inançlı âlimin önünde saygı ile selâm durup rahle-i tedrisine oturdukları Ümmî Zat (s.a.s)'in ilminin sonsuzluğunu ispat eden haber:

“Hindistan'dan iki bilim adamı, 1980'de dolunay sırasında zehirlenmelerin ve 1984'te dolunay sırasında suç işleme- nin arttığını bildirdi. Bu çalışmalar bir tıp dergisi olan British Medical C. P. Thakur'a göre, dolunay günlerinde zehir alma veya zehir verme yoluyla intihar ve cinayetlerin artış sebebi insan vücudundaki gelgit dalgalarıdır. Dolunay sırasında Dünya, Ay ve Güneş aynı doğru üzerinde olduklarından, ayın insan üzerindeki çekim kuvveti artar. Bunun sonucu olarak vücuttaki su miktarı yüzde 60'ı aşar. Bunun yol açtığı bedenî ve ruhî değişmeler, zehir alma-verme ve suç işleme

eğilimini arttırmaktadır. Araştırmacı, 5 yıl içinde üç polis karkoluna bildirilen suçları bilgisayara vererek ve bunu dolunay tarihleri ile karşılaştırarak bu sonuçlara varmıştır.”

İlim adamları, henüz tespit ettikleri ve bütün insanlığı alâkadar ettiği bilinen bu meseleye ne gibi çözümler teklif etmektedirler? İlmî mahfillerde henüz bir çözüm ve tedavi görünmüyor; zaten mesele çok yeni. Ama gerçek çözüm on dört asır Önce bu meseleyi bilip hal çaresi getiren, Kâinatın Efendisi (s.a.s)’nin getirdiği Muhammedi reçeteye tâbi olmak. İncelememizi biraz daha açalım:

Efendimiz (s.a.s) ümmetine kamerî (Arabî) ayın ortasındaki günlerde yani, 13-14-15’inde oruç tutmayı ısrarla tavsiye buyuruyor. Gündüz güneşle, gece de dolunayla aydınlanan 24 saati aydınlık olan bu günlere fikhî ifadesiyle “eyyam-ı bîd” beyaz günler denmiş.

Şimdi bu mevzuda Efendimiz (s.a.s)’in nurlu beyanlarına göz atalım.

1. Ebu Hureyre (r.a), Efendimiz’den rivayet ettiği bir hadîse göre şöyle diyor: “Dostum, Halilim (s.a.s) bana her aydan üç gün oruç tutmayı tavsiye etti.” (Buhari, Kiabu’s-Savm; Fethi’l-Bâri, c.4, s.226.)

2. Ebu’ d-Derda (r.a)’nın rivayet ettiği hadiste: “Habibim bana yaşadığım müddetçe terketmeyeceğim her ay üç gün oruç tutmayı tavsiye etti.” (et-Tergîb ve’t-Terhib, c.2.s. 120)

3. Abdullah bin Amr'ın rivayet ettiği bir hadiste Efendimiz (s.a.s), şöyle buyuruyor. “Her aydan üç gün oruç tutmak bütün sene oruç tutmak gibidir.”

Beyhakî, Taberanî Mu'cemu'l-Kebîr'de, Ebu Dâvud, Neseî, Ahmed b. Hanbel Müsned'inde, Bezzar ve İbni Hıbban Sahih'inde bu mânâya yakın birçok hadis rivayet ediyorlar. Eyyâm-ı Bîd orucuyla alâkalı bütün hadis kitaplarında hadislerle rastlamak mümkündür.

4. Ahmed b. Hanbel, Müsned'de İbn Hıbban Sahih'inde, ayrıca Beyhakî ve Bezzar, İbni Abbas (r.a)'tan rivayet ediyorlar: “Efendimiz (s.a.s) şöyle buyuruyor: Sabır ayının orucu (Ramazan) ve her aydan üç gün oruç tutmak göğsün “vahar”ını giderir.” “Vahar” kelimesi Arapçada kin, gayz, öfke, düşmanlık, vesvese, hile, sinirlenme mânâlarına gelmektedir.

5. Neseî, Amr bin Şurahbil (r.a)'den rivayet ediyor: Efendimiz (s.a.s) buyuruyor: “Size göğsün “vaharını” gideren şeyi haber vereyim mi? Her ay 3 gün oruç tutmak.” Ahmed bin Hanbel, Müsned'inde Ebu Zer (r.a)'den Peygamber Efendimiz'in şöyle buyurduğunu rivayet ediyor: “Her ay 3 gün oruç tutmak göğsün “Mağarra”sını giderir.” Sahabiler sordular: “Ya Resulallah göğsün “mağarrası” nedir?” Efendimiz buyurdular: “Şeytanın pislîğidir” (el-Fethu'r-Rabbanî, c. 10. (Nafile oruçlar babı))

Ayda üç gün tutulan bu oruç hangi günlerde tutulacak? Tirmizî, İbn-i Mâce, Neseî, Ahmed bin Hanbel'in ittifakla Ebu Zer (r.a)'den rivayet ettikleri hadiste Efendimiz şöyle buyuruyor: “Her ay üç gün oruç tutarsan 13-14-15'inde tut.”

6. Ebu Dâvud ve Neseî'de Kudâme bin Milham şöyle söylüyor: “Efendimiz (s.a.s) bize eyyâm-ı bîd'da (13-14-15) oruç tutmayı emrederdi. Bu bütün sene oruç tutmak gibidir” buyurdu.

7. İbn-i Ömer'in rivayet ettiği hadiste bir adam Resûlullah (s.a.s)'e oruçtan sordu. Efendimiz (s.a.s) 'bîd' orucuna devam et, her aydan üç gün buyurdu. (Taberânî, Evsat: et-Tergib, Kitabu's-Savm.)

Eyyâm-ı Bîd ile alâkalı hadisleri bir bütün olarak incelediğimiz zaman şunları anlayabiliriz:

A- MANEVÎ YÖNÜ: Efendimiz hergün orucu tavsiye etmiyor, Pazartesi, Perşembe, her ay üç gün veya eyyâm-ı bîd orucu ve daha fazla arzu eden ve gücü yetenler için Savm-ı Dâvud'u yani, bir gün oruç tutup bir gün oruç tutmamayı tavsiye ediyor. Ayette beyan edildiği gibi amellerin sevabı en az bire ondur, her ay üç gün oruç tutan kimse 30 gün oruç tutmuş gibi sevap almış olur. Taberanî, Mu'cem-i Kebîr'de Meymûne'den rivayet ettiği bir hadiste Efendimiz (s.a.s): "Her ay üç gün oruç tutun zira oruç tutulan her gün on günahı örter. Suyun elbiseyi temizlediği gibi günâhları temizler" (el-Fethu'r-Rabbani, c. 10. (Hadis No; 27)) buyuruyor.

B- MADDÎ YÖNÜ: Hadis şerhlerinde eyyâm-ı bîdın fazileti ve sevabı üzerinde duruluyor. İbni Abbas rivayetindeki bu oruç göğsün iç sıkıntısını, keder ve kinini giderir ifadesi üzerinde fazla durulmuyor. 21. asrın başlarında dolunayın insan üzerindeki menfî tesirlerinin farkına varınca Efendimiz'in (s.a.s) tavsiyesini daha iyi anlıyor ve O'na olan imanımız ve sevgimiz artıyor. Keşke bu kadar orijinal olan sözleri ve bunların mübarek sahibini muhtaç dünyaya duyurabilsek...

Bakalım dolunayın insanların üzerindeki menfî tesirini tespit eden bilim adamları bu tesirlere karşı korunma yollarını ne zaman bulup insanlığın istifadesine sunacaklar? Ama ne kadar acele edip ellerini çabuk tutsalar da, aradaki 14 asırlık farkı kapayamayacaklar! Bernard Shaw'un ifadesiyle, 'bütün problemleri, kahve içme rahatlığı içinde çok kolay ve sade olarak çözen' tıbb-ı nebevî sahibi Efendimiz (s.a.s)'e yetişemeyecekler! Ruhlarımızın ve kalblerimizin tabibi, ilacı ve şifasına binlerce salât ü selâm olsun...

Dillerde Efendimiz (S.A.S)

■ Yusuf ÖMEROĞLU

Sahabeden başlayarak tüm Müslümanlar O'nun (s.a.s) sevgisi uğruna neler yapmadılar ki? Onun sevgisi uğruna yapılan şeylerden biri de onu sevgi dolu sözlerle yâd etmek olmuştur. Her biri adeta ayrı bir ruh haleti ile söylenmiş olan ve onu anlatan vasıf, ifade, söz, tamlama, izâfet ve tavsifler şunlardır:

Efendimiz (s.a.s) saadet asrından günümüze kadar nice sineler O'nun aşkıyla yanıp tutuştu. Sahabeden başlayarak tüm Müslümanlar O'nun (s.a.s) sevgisi uğruna neler yapmadılar ki? Günümüzde de onun sevgilileri O'na sevgilerini ifade etme adına baş döndürücü pek çok şey yapmışlardır. Bir de O'nun için söylenen sözler vardır ki her biri adeta ayrı bir ruh haleti ile söylenmiştir. Efendimiz'i anlatan vasıf, ifade, söz, tamlama, izâfet ve tavsifler için buyurun:

Âlem-i bâkîdeki hayat-ı dâime ve saadet-i ebediyenin en kuvvetli müjdecisi

Âlem-i şehâdette iken gaybiyâttan haber verir bir beşîr ve nezîr (Allah'a itaat etmeyenleri ceza ve azapla korkutan uyarıcı)

Âyine-i Samedânî (Her şeyin kendisine muhtaç olup kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan Allah'ın Samed isminin en parlak bir aynası)

Asr-ı Saadetin güneşi

Benî âdemin medâr-ı şerefi

Bu âlemin medâr-ı iftiharî (Âlemin övünç vesilesi)

Bu kâinatın Âyetü'l-Kübrâsı (Bu kâinatta, Allah'ın varlığını ispat eden en büyük ayet ve nişan)

Bu kâinatın Manevi Güneşi Bürhân-ı hakîk (Cenab-ı Hakîk'i bildiren O'nu anlatan apaçık bir delil)

Bürhân-ı kât'i (Kesin ve apaçık bir delil)

Bürhân-ı nâtik (Hakîkatleri haykıran ve konuşan apaçık delil)

Bütün ehl-i imana imam (Bütün müminlerin kendisine uyduğu önder)

Bütün enbiya ve evliyadan mürekkep bir halka-i zikirin serzâkiri (zikir halkasındaki müminlerin başı)

Bütün enbiyanın reisi (Peygamberlerin imamı)

Bütün evliyanın başı

Bütün insanlara hatip

Delil-i sâdik (İnsanları Allah'a götüren, O'nun varlığını ilan eden en doğru rehber)

Delil-i sât'i (Etrafı aydınlatan parlak delil, aydınlatici nurlar ile Allah'ın varlığını ilan eden)

Dellâl-ı a'zam (İnsanlara Allah'ın varlığını ilan eden büyük rehber)

Habîbullah (Allah'ın sevgilisi)

Divan-ı nübüvvetin hâtemi (Peygamberler topluluğunun mührü ve sonuncusu)

Efdalü'l-halk (insanların en faziletlisi)

Ekmeli'l-halk (insanların en mükemmeli)

En âlâ bir surette âyinedarlık eden ve gösteren ve sevip ve başkasına sevdiren

Eşref-i mahlûkât (Yaratılmışların en şerefli)

En vâzih bir surette ve en azamî bir derecede hakâik-i Kur'âniye vasıtasıyla o tilsimi ilan eden (Kâinatın tahavvülâtındaki maksat ve gaye ve o muammâyı mevcudatın nereden, nereye geldiklerini ve ne olduklarını en

yüksek bir sadâ ile ilan eden).

Esmâ-i İlhâhiye'nin gizli defnelerinin keşşâfı (Allah'ın isimlerinin gizlendiği defneleri ortaya çıkaran zat)

Eşrefü'l-insan (İnsan nev'inin en şerefli)

Fahr-i âlem (Âlemin övünç kaynağı)

Fahr-i kâinât (Kâinatın övünç kaynağı)

Ferid-i kevn ü zaman (Bütün zamanlarda ve kâinatta benzeri olmayan, eşsiz)

Hakîkatın ziyâsı

Güneşler Güneşi

Habib-i Ekrem Aleyhissalatü ve Ekmelüsselâm

Habib-i Rahmânî (Rahman olan Allah'ın merhametli sevgilisi)

Hakîkat-i insâniyenin şerefi (İnsanlık hakîkatinin şerefi)

Hakk'ın bürhâmı (Cenab-ı Hakk'ın apaçık delili)

Hâlîk-i kâinâtın tercümânı (Kâinatın Yaratıcısı'nın icraatlarındaki hikmet ve sırları anlatan ve tercüman olan)

Hâlîk'imızın en parlak bir bürhânı

Hâtemü'l-Enbiyâ (Nebilerin en sonuncusu ve onların mührü)

Hatib-i Kudsî (Kudsî hatip)

Hatib-i mürşid (İrşad eden hatip)

Hidayetin güneşi

İki cihanın güneşi

İmâmü'l-evliyâ ve'l-ulemâ (Bütün veli ve âlimlerin imamı, rehberi)

Kâinatın bir sebeb-i hilkati (Kâinatın yaratılış sebebi)

Kâinatın çekirdek-i aslîsi (Kâinat ağacının esas çekirdeği)

Kâinatın en mükemmel meyvesi

Kâinatın kemâlâtını keşfeden canlı bir güneş
Kâinatın neticesi ve en mükemmel meyvesi
Kâinatın tılsımını açıp, âyâtını keşf ve beyan eden Rêsul
Künûz-i esmâ-i ilâhiyenin keşşâfı (İlahi isimlerin hazinelerini
ortaya çıkaran, ondaki sırları anlatan)
Künûz-i mahfiyenin miftâhı (Gizli hazinelerin anahtar)
Lütuf ve rahmetinin bir parlak misali
Mahbûb-i kulûb (Kalblerin sevgilisi)
Marziyât-ı ilâhiyenin mübelliği (Rabbimizin razı olduğu
hususları, razı olma yollarını bizlere ulaştıran)
Mehbit-i vahy-i ilâhî (İlâhî vahyin indiği yer)
Misal-i muhabbet (Bütün insanlara muhabbetin nasıl olması
gerektiğini göstermiş olan örnek insan)
Muallim-i ekmel (En mükemmel muallim, öğretmen)
Muhabbet-i Rahmâniyenin misali (Cenab-ı Rahman'a ait
muhabbetin nasıl olması gerektiğini göstermiş olan örnek zat
Muhammedü'l-Emîn (Güvenilir Hz. Muhammed)
Muktedâ-i küll (Bütün insanlığın kendisine uyduğu yüce
rehber)
Mürebbi-i nüfûs (Bütün insanları terbiye eden eğitici)
Mürîd-i hârika (Davasını olağanüstü olaylarla da anlatan
mürîd, iradında olağanüstü başarılar olan zat)
Mürîd-i imanî (insanlara imanı anlatan mürîd)
Mürîd-i kâmil (En mükemmel mürîd)
Mübelliğ (Rabbinden aldığı emir ve yasakları bize ileten)
Müezzîn-i âzam (Rabbın sesini en gür haykıran müezzîn)
Nebi-i akdes (En kutsal haberleri getiren en mukaddes nebi)
Nev-i beşere imâm (İnsanlık nevine önder olan zât)

Nuranî bürhân (Nurlu apaçık delil)

Nuranî bürhân-ı tevhid (Tevhidin nurlu apaçık delili)

Rahmeten li'l-âlemîn (Âlemlerin hepsine rahmet olarak gönderilmiş olan)

Mürşid-i umumî (Herkesin mürşidi)

Nev-i beşerin hatîb-i şehîri (İnsanlık nev'inin meşhur hatibi)

Nev-i beşerin medâr-ı iftihârî (İnsanlık nev'inin övünç vesilesi)

Peygamber-i zîşân (Şan ve şeref sahibi yüce peygamber)

Rahmet-i bînihâyenin kâşifi ve ilancısı

Rahmet-i Rabbâniyenin timsâlî Re'fetli Nebi (Şefkatli, merhametli peygamber)

Rehber-i ekber (İnsanı Allah'a götüren en büyük rehber)

Rehber-i ekmel (İnsanı Allah'a götüren en mükemmel rehber)

Resul-i Ekrem (Aleyhissalâtü Vesselâm Rîsâletin vazifesini en ekmel bir tarzda ifade eden)

Ruhânîlere ve melâikelere de Kur'ân-ı Kerim vasıtasıyla rehberlik eden Saadet-i ebediyenin de vücuda gelmesine kat'î bir delil ve zahir bir bürhândır.)

Saadet-i ebediyenin muhbiri, müjdecisi Saadet-i ebediyenin sebep-i husûlü (Meydana gelme sebebi)

Saadetin vesile-i vüsûlü (Saadete ulaşmanın vesilesi)

Saadetin sebep-i vücudu (Saadetin mevcut olmasının sebebi)

Saadetin vesile-i icadı (Saadetin var olma vesilesi)

Saadetin vesilesi (Mutluluğun sebebi)

Saltanat-ı Rubûbiyetin dellâli (Rabbimizin icraat ve saltanatını en iyi anlatan yüce rehber)

Saltanat-ı Rubûbiyetin mehasininin dellâli (Rabbimizin iyi ve güzel icraat ve saltanatını bildiren ve gösteren yüce rehber)

Sâniin nazarında en ziyâde mahbûb

Sâniin o ferd-i ferîd dediğimiz muhatab-ı hâssı.

Semâ-i Rîsâletin güneşi

Seyyidü'l-enâm (Mahlûkatın efendisi)

Seyyidü'l-Enbiyâ (Nebilerin efendisi)

Sirâc-ı hakîkat (İman ve Kur'an hakikatlerinin ışığını yayan bir kandil)

*Sübhânallah, mâşâallah, bârekalâh diyerek semâvâtı
çınlatan ve Kur'an'ın nağamâtıyla kâinatı velveleye verdiren,
istihsan ve takdir ile tefekkür ve teşhir ile zikir ve tevhid
ile, berr ve bahri cezbeyle getiren Sultân-ı ervâh (Ruhların
sultanı)*

Şâhid-i sâdık (Söz ve hareketleri en doğru olan şahid)

Şems-i hidâyet (Hidayet güneşi)

Şefkatli Resul

*Tılsım-ı kâinatın keşşâfı (Kâinatın gizli hikmetlerini açan ve
gösteren)*

Tîmsal-i rahmet (Rahmet ve merhametin cisimleştiği insan)

Ubudiyet dairesinin reisi

Üstad-ı mutlak

*Vahdaniyet-i ilâhiyeye bir bürhân-ı sâdık-ı nâtık (Allah'ın
birliğini açıkça konuşan en açık delil)*

Vesile-i saadet (Mutluluğun vesilesi)

Zât-ı muallâ (Yüce kişilik)

Zât-ı mürid (insanları iyiliğe irad eden yüce zat)

Zât-ı mübârek (Mübârek Zât)

Zât-ı nurânî (Kur'an ve iman nuruyla nurlu zat)

Beni “Hud Sûresi” İhtiyarlattı

Hiz. Ebû Bekir (radiyallâhu anh), Allah Resûlü'ne sorar: “Yâ Resûlallah! Saçınızda ak görüyorum. Birdenbire ihtiyarladınız; bir derdiniz mi var?” Ve İki Cihan Serveri cevap verir: “سَبِّتُنِي هُوْدُ وَالْوَأَقَعَةُ وَالْمُرْسَلَاتُ” Beni Hud, Vâkıa, Mürselât sûreleri ihtiyarlattı.” (Tirmizî, tefsir (56) 6.) Hud sûresinde O'na: فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتُ “Emrolunduğün şekilde dosdoğru ol!” (Hud sûresi, 11/112.) denmişti. Bu doğruluk, Cenâb-ı Hakk'ın, Habibi için çizdiği doğruluktu. Ve O'ndan, bu çizginin korunması isteniyordu... Mürselât, Cennet ve Cehennem'in, zümre zümre ayrıldığını, insanların dehşet içinde iki büklüm olduğunu anlatıyordu. Vâkıa, yine bu zümreleri gösterip teşhir ediyordu. Bu sûrelerde anlatılanlar, Allah Resûlü'nü dehşette bırakıyor ve ihtiyarlatıyordu...

Peygamberimiz Çocuklara Nasıl Davranırdı?

M. Yusuf GÜVEN

Efendimiz (s.a.s), "Çocuk kokusu cennet kokusudur." buymuştu. O adeta çocukların da sevgilisiydi. Bir yerde onu gören çocuklar hemen ona doğru koşar, etrafını sarar, O da her biriyle ilgilenir, hallerini sorar, sevgilerine karşılıklıta bulunur ve onlarla şakalaşırdı.

Peygamberimizin çocuklara olan şefkati ve sevgisi bambaşkaydı. Bir çocuk gördüğü zaman Peygamberimizin mübarek yüzünü neşe ve sevinç kaplardı. Onu tutar, kollarının arasına alır, kucaklar, okşar, sever ve öperdi.

Gördüğü ve karşılaştığı her çocuğa selâm verir, halini hatırını sorardı. Binekli bulunduğu zaman çocukları atın terkisine alır, gidecekleri yere kadar götürürdü. Çocuklarla arkadaşça konuşur, onların yanında onlar gibi davranır, anlayış seviyelerine göre sohbet eder, öğütler verirdi. Çocuklarla o kadar içice olmuştu ki, bir defasında yarış yapan çocukları görmüştü de, onların neşesine katılmak için birlikte koşmuştu.

Resul-i Ekrem Efendimiz (s.a.s) çocukları reyhan çiçeğine benzetmiş ve "Çocuk kokusu cennet kokusudur." buymuşlardır. Onların arasında kendisini bir bahçede hissetmiş, hepsini ayrı ayrı öpmüş ve koklamıştır. O, çocukların da sevgilisiydi. Bir yerde onu gören çocuklar hemen ona doğru koşar, etrafını sarar, O da her biriyle ilgilenir, hallerini sorar, sevgilerine karşılıklıta bulunur ve onlarla şakalaşırdı.

Hız. Enes diyor ki: "Çoluk çocuğuna Peygamberimizden daha şefkatli bir kimseyi görmedim. Oğlu İbrahim'in—Medine'nin—Avali semtinde oturan bir süt annesi vardı. Beraberinde ben de bulunduğum halde Resulullah sık sık oğlunu görmeye giderdi. Varınca, demircinin duman dolu evine girer, oğlunu kucaklar, koklar, öper ve bir süre sonra da dönerdi."

Peygamberimiz, kızı Fatıma'yı çok severdi. Bir sefere çıkacağı zaman en son ona uğrar, dönüşünde ise önce onun yanına giderdi.

Hız. Fatıma babasını ziyarete geldiğinde ise, Peygamberimiz sevgili kızını karşılamak için ayağa kalkar, alnından öper ve yanına oturturdu.

Hazret-i Fatıma'nın iki oğlu vardı: Hasan ve Hüseyin. Peygamberimiz bu torunlarını çok severdi. Onları kucağına alır, omuzuna çıkarır, okşar, sırtında taşır, onlarla oyun oynar, onların isteklerini yerine getirirdi.

Bazı örnekler

* Ebu Seleme İbni Abdurrahman'ın nakline göre Hz. Peygamber (s.a.s) dilini torunu Hasan'a doğru uzatırdı. Çocuk dilinin kızılığını görünce neşe ile dolardı. (Suyuti-Tarih-i hulefa-sh:189)

* Ensar çocuklarından Mahmud bin Rebiî beş yaşlarında iken Hz. Peygamberin (s.a.s) bir kovadan ağzına su alarak yüzüne püskürttüğünü rivayet eder. (Buhari)

* Yala İbni Murre'nin nakline göre bir davete gitmekte olan Hz. Peygamber, yolda çocuklarla oynamakta olan torunu Hüseyin'i de beraberinde götürmek için yakalamak ister. Fakat çocuk bir sağa, bir sola kaçmaya başlayınca, Hz. Peygamber (s.a.s) yakalayınca kadar onu takliden sağa sola koşarak peşinden gider. Tutunca elinin birini ensesinin altına, diğerini çenesinin altına kor, ağzını ağzına dayayarak öper ve "Hüseyin bendendir, ben de Hüseyin'denim" buyurur. (İbn Mace)

* Hz. Cabir birgün Resulullah'ın (s.a.s) huzuruna girdiğini bu sırada sırtına Hasan ve Hüseyin'i bindirmiş olan Hz. Peygamberin dört ayak vaziyetinde yürümekte olduğunu görür ve Cabir dayanamaz, gülümseyerek: "Deveniz ne iyi deve, sizler de ne iyi binicilersiniz" der. (Kenzu'l-Ummâl)

* Hz. Aişe diyor ki "Resulullah bir gün bana: "Üsame'yi

(Hz. Zeydin oğlu) yıkayıver” dedi. Ben hiç çocuk doğurmadığım için nasıl yıkanacağını bilmiyordum. Onu aldım, gayri nizami bir halde yıkamaya başladım. Derken Hz. Peygamber (s.a.s) çocuğu benden aldı ve yıkamaya başladı. Bu sırada ona şunları söylüyordu: “Üsame kız olmamakla bize iyilik yaptı... Eğer sen kız olsaydın, seni süslerdim, seni kocaya verirdim.” (Zehebî-Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ)

* İbn Mace rivayetine göre Hz. Abbas'ın zevcesi Ümmü fadl, Hasan veya Hüseyin efendilerimizden birini Resulullah'ın yanına getiriyor. Hz. Peygamberin kucağında çocuk işeyince Ümmü fadl “Resulullah'ı pislettin!” deyip omuzuna vurup, azarlayınca Hz. Peygamber “Allah iyiliğini versin. Oğlumun canını yaktın.” diyerek memnuniyetsizliğini izhar eder. (İbn Mace)

* Ebu Davud'un nakline göre Enes bin Malik'in kardeşi Ebu Umayr'ın bir kuşu vardı. Onu sever, oynardı. Bir gün kuş ölünce çocuk çok üzüldü. Ebu Umayr'i gören Resulullah (s.a.s) “Niye Üzgün” diye sorar. Durumu öğrenince çocukla ilgilenir ve teselli eder. Ve sonra Ebu Umayr'i her görüşünde takılarak “Ya Eba Umayr küçük kuşun ne oldu?” diye sorar...

* Bir gün Hasan ve Hüseyin'i güreştirir. Ve güreş sırasında Hasan'ın tarafını tutar, onu teşvik eder, taktikler tavsiye eder. Hz. Fatma dayanamaz: “Ya Resulullah hep Hasan'ı tutuyorsunuz. Çocuk (Hüseyin) üzülecek.” demesine mukabil ağzı şeker şerbet yesin, Sevgili Efendimiz (s.a.s) gülümseyerek şu cevabı verir: “Görmüyor musun? Cebrailde Hüseyin'i tutmuş, aynı şeyleri ona söylüyor.” (Heysemî, Mecmau'z-Zevâid)

* Haris oğlu Rebî'a'nın şu sözleri de bu gerçeği göstermektedir: “Babam beni, Abbas da oğlu Fadl'ı Resûlullah'a gönderdi. Huzuruna girdiğimiz zaman bizi sağlı sollu oturttu ve bizi öylesine sıkı kucakladı ki daha kuvvetlisini görmedik”.

* Bir seferinde “Çocuklarınızı öper misiniz.” diye soran bedevilere “Evet” demişti. Onlar “Fakat biz, Allah'a and olsun ki öpmeyiz.” deyince O şefkat timsali büyük insan şöyle cevap verdi: “Allah kalplerinizden merhameti çıkardı ise ben ne yapabilirim.” (İbn Mace)

Efendimizin Şecaat Ufku

محمد

Efendimiz'in (s.a.s) görünüşte birbirine zıt gibi görünen sıfatları olduğu gibi, birbirini takviye edip destekleyen vasıfları da vardır.

Birbirine zıt gibi görünen bu sıfatları, Din-i Mübin-i İslâm'da mühim bir esas olan sırat-ı müstakîm' yorumu çerçevesinde ele almak ve öyle değerlendirmek mümkündür. Meselâ Efendimiz (s.a.s), her şeyden evvel bir şecaat ve cesaret abidesi idi. Öyle ki, muharebe meydanlarının Haydar-ı Kerrâr'ı Hz. Ali (r.a), O'nun bu yanını ifade ederken; 'Biz, muharebelerde başımız sıkıştığı zaman Resûl-i Ekrem'e (s.a.s) sığındık.' der. Nitekim Huneyn'de öyle olduğu gibi Uhud'da da, bir yönüyle kırılıp dökülmüş ve âdeta felç olmuş cemaatini, düşmanın içine korku salacak şekilde yeniden harekete geçirmiş; geçirmiş ve âdeta **وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ** 'Ölüden diriye çıkarır, diriden de ölüyü çıkarırsın.' (Âl-i İmrân, 3/27) hakikatinin mazharı olarak, o sarsılmış, kırılmış ve dökülmüş cemaatten, dipdiri ve taptaze bir ordu çıkararak yeniden düşmanı yakın takibe almış ve Mekke'ye kadar kovalamıştır. İşte bu, O'nun kudsî şecaatinin ifadesidir ve sahasında nazîrsizdir.

Bir örnek olarak Efendimiz'le Gavres ismindeki bir kâfir arasında geçen hâdisde, O'nun korkusuzluk, şecaat ve cesaretinin azametini

'Hz. Muhammed, çeşitli yönleriyle insanın başını döndürecek üstünlükleri olan bir insandır. Bu sır insanı tam mânâsıyla anlamak mümkün değildir. Bilhassa O'nun anlaşılacak üstünlükte bir yanı vardır ki, o da Allah'a olan güven ve itimadadır.'

resmetme bakımından yeter zannediyorum: Allah Resûlü (s.a.s), bir ağacın altında istirahat buyurlarken, Gavres, O'nun uykuda olmasından istifade ederek, ağaca asılı bulunan kılıcını alır ve müstehzî bir edâ ile: 'Şimdi seni benim elimden kim kurtaracak?' der. Onun bu sorusuna karşılık Allah Resûlü, hiçbir panik emaresi göstermeden ve kendisinden gayet emin olarak öyle bir 'Allah' der ki, O'nun orada sergilediği bu teslimiyet, yakîn ve Allah'a itimat, elindeki kılıçla karşısında duran Gavres'i sarsar ve kılıç elinden yere düşer. Bu defa düşen bu kılıcı, İnsanlığın İftihar Tablosu eline alır ve sorar: 'Ya şimdi seni kim kurtaracak?' Adam korkusundan sıtmalı hasta gibi titremeye başlamıştır ki, o esnada, Allah Resûlü'nün sesini duyanlar oraya koşarlar; koşar ve gördükleri manzara karşısında hayrette kalırlar. Onların Allah'a karşı iman ve itimatları bir kat daha artar; Gavres de orada gördüğü şeylerle 'el-Emin'e güven sözü verir ve Allah Resûlü'nün şecaat ve cesaretine hayranlık hisleri içinde oradan ayrılır. (Buhârî, megâzî 31; cihâd 84; Müslim, fezâil 13; Heysemî, el-Müstedrek, 3/29)

Meşhur mütefekkir Bernard Shaw, Allah Resûlü'nün Allah'a olan bu teslimiyetini ve korkusuzluğunu anlatırken hislerini şu takdîrîkâr ifadelerle dile getirir: 'Hz. Muhammed, çeşitli yönleriyle insanın başını döndürecek üstünlükleri olan bir insandır. Bu sır insanı tam mânâsıyla anlamak mümkün değildir. Bilhassa O'nun anlaşılacak üstünlükte bir yanı vardır ki, o da Allah'a olan güven ve itimadadır.'

Allah Resûlü (s.a.s), eşsiz cesaret örneklerinden birini de, hicret-i seniyyeleri esnasında, Sevr mağarasında sergilerler. Sevr, gençlerin bile zor çıkabilecekleri zirvede bir mağaradır. Ancak O, elli üç yaşında olmasına rağmen bu zirveye tırmanıyor ve bu mağarayı kıymetler üstü bir değerle şerefendiriyordu. Mekke müşrikleri, mağaranın ağzında dolaşırken, Seyyidinâ Hz. Ebû Bekir, sırf O'nun adına duyduğu endişeden ötürü telâş içindedir.. ve ihtimal endişeden yüzü sapsarı kesilmiştir. Hâlbuki onunla aynı atmosferi paylaşan Nebiler Serveri'nin dudaklarındaki tebessümde en ufak bir değişiklik olmamıştır; olmamıştır ve endişe içindeki dostu Hz. Ebû Bekir'i, (r.a) 'Korkma! Allah bizimle beraberdir.', (Tevbe, 9/40) 'O iki kişiyi ne sanıyorsun ki, onların üçüncüsü Allah'tır.' sözleriyle teselli ve teskin etmiştir.

Evet buraya kadar arz ettiklerimiz birer şecaat, cesaret ve teslimiyet örneğidir; ne var ki bu Zât, aynı zamanda rahmet, şefkat ve merhametin de zirvedeki temsilcilerindedir. Öyle ki o, eğer ağlayan bir çocuk görse, oturur, onunla birlikte ağlar ve inleyen bir ananın acı ve ızdırabını tâ vicdanında duyar. İşte Hz. Ebû Hüreyre'nin rivayet ettiği bir hadis ve O'nun engin şefkati: 'Ben namaza duruyorum ve onu uzun kılmak istiyorum. Sonra bir çocuk ağlaması duyuyorum. Annesinin ona duyacağı heyecanı bildiğim için hemen namazı çarçabuk kılıp bitiriyorum.'

Efendimizin Şefkat Ufku

Allah Resûlü'nden başkasında, birbirinden farklı sıfatların, hem bir denge ifadesi hem de kemal emaresi olarak birleştiğini görmek mümkün değildir.

Efendimiz, Mâriye Validemiz'den oğlu İbrahim'in vefatı karşısında, dünya kadar hâdiseyi göğüslemişti. Her şeyi aşmış büyük şefkat kahramanı Efendimiz'in gözleri dolu dolu olmuş, oğlunu kucağına almış, derin bir sevgiyle bağrına basmış ve hüznünü gözyaşlarıyla süslemişti. O'nun bu durumunu istiğrap edip de hayretle bakanlara: 'Gönül mahzun olur, gözler ağlar; ancak Allah'ın dediğinden, Allah'ın hoşnut olduğundan başkasını söyleyemeyiz.' buyurmuştu.. evet O, insanların en merhametlisi ve en şefkatlisiydi.

Allah Resûlü'nden başkasında, böylesine birbirinden farklı sıfatların, hem bir denge ifadesi hem de kemal emaresi olarak içtımını görmek mümkün değildir. Meselâ, Sahabe-i Kiram'dan, Nebiler Serveri'ne amca olmakla müşerref ve Allah'ın kılıçlarından bir kılıç olan Seyyidinâ Hz. Hamza'yı düşünelim; bu yüce kâmet aslanlarla güreşir ve düşman saflarına daldığında ortalığı velveleye verir; gözü de fevkalâde pektir ama, oturup bir yerde ağladığı görülmez. Çünkü o, bir şecaat kahramanıdır ve bu vasfın eşsiz kahramanıdır.

Hz. Hamza (r.a) böyle olmasına rağmen o hidâyet yıldızlarından Hassan b. Sabit

(r.a), incelerden ince ve zarif bir insandır.. ve Allah Resûlü (s.a.s) nezdinde dili kılıç kadar keskin bir şairdir. Ne var ki bu büyük insan, savaş meydanlarında Hz. Hamza ve Hz. Halid'e sadece kılıç taşır. Evet o, rakîkü'l-kalb bir gönül ve his insanıdır. Zaten bu hasletinden dolayı Allah Resûlü (s.a.s) onun için: 'Allah'ım (bunu) Ruhü'l-Kudüs'le teyit eyle.' buyurarak dua etmiştir. Bu zatların belli hususiyetlerde zirveleşmesine karşılık Allah Resûlü (s.a.s), birbirine zıt gibi görünen iyi vasıfları nefsinde toplamış farklı bir insandır; şecaat-i kudsiyesini arz ederken aslanların ödünü koparır; bir mazlum iniltisi duyduğu zaman onun ruh hâletini paylaşır, onunla oturur inler.. evet bir yönüyle kalbi, hep rikkat ve şefkate bağlı incelerden ince; diğer yönüyle de kıyametler kopsa -ihtimal- Cenâb-ı Hakk'ın engin icraatını seyrediyor gibi derin bir zevk ve engin bir hayret içinde, 'Allah'ım göster bana icraatını müşahade edeyim, müşahade edebildiğim kadar.' diyecek derecede sağlam ve sarsılmaz bir iradeye sahip...

Efendimizin Hilim Ufku

Hilim, Allah Res'ülüne Cenâb-ı Hak tarafından verilmiş sırlı bir anahtar durumundadır. O, bu anahtarla nice gönülleri açmış ve o sînelere taht kurmuştur. O'nu tanıyanlar başta kendi huşûnetlerini genelleştirerek, herkesi öyle haşın kabul ettiler.

İnsanlığın İftihar Tablosu (s.a.s), misallerini zikrettiğimiz birbirinden farklı sıfatlara sahip olduğu gibi, aynı zamanda 'hilim' ve 'kerem'.. gibi birbirini takviye eden vasıflarında da eşsizdi. Bu vasıflar, bir yönüyle birbirinden farklı mânâları ifade etseler de, esasen iç içe bir dairenin değişik yüzlerinden ibarettirler. Hilim, malum olduğu üzere yumuşak davranma, yumuşak huylu olma, af ve müsâmahaya mütemayil bulunma, karar verirken de acele etmeme gibi mânâları ifade eder. Görüldüğü gibi bu vasıf tamamen yumuşaklığa delâlet etmektedir ki, kusurları görmeme, insanları bağışlama, diyalog adına herkese açık olma.. gibi tavırların hemen hepsi bu temel vasıftan kaynaklanır.

Kerem kelimesine gelince; o da, az farklılığı bulunmakla birlikte 'ikram' kelimesi ile aynı kökten gelir ve iyilikseverlik ve ikram etme hasletinden ibarettir. Bunu, Farsça bir terkiyle 'civân mertlik' veya Türkçe 'cömertlik' kelimesiyle de ifade edebiliriz. İnsanın ruhundaki bu civân mertlik, ya da cömertlik ve iyilikseverlik hasleti, başkalarına râci bir menfaat ve ihsan şeklinde tecelli edince 'ikram' halini alır. Bize Allah'ın ikramı olduğu gibi, Res'ûlullah'ın (s.a.s) da ikramı vardır. Ama O'ndaki bu ikram, engin bir kaynaktan gelir. Bu kaynak da, O'nun yaratıcısı tarafından mahiyetine derc edilen 'kerem' huyudur.

Buradan da açıkça görüleceği üzere ‘hilim’ ile ‘kerem’ arasında herhangi bir zıtlık yoktur ve Allah Resûlü (s.a.s), Alvar İmamı’nın,

‘Kerem kıl, kesme sultanım keremin bînevâlardan,
Keremkâne yakışır mı kerem kesmek gedâlardan.’

mısralarında ifade ettiği gibi ‘keremkân’ bir sultandır. Bu mısralar, hem o Keremkân Sultan; hem de Zât-ı Ecell-i A’lâ hakkında kullanılabilir ve iki ihtimal de câizdir. Zira birinden dolayı yoldan çok istifade etmiş, çok ikrama mazhar olmuşdur. Eğer asla göre ikinci sayılan ve o aslı da bize tanıtılmada üzerimizde çok hakkı bulunan İnsanlığın İftihar Tablosu (s.a.s) olmasaydı, bizim, ne mahiyetimizi, ne kâinatı, ne cennete giden yolu ve hatta ne de cennetin içindekileri bilmemiz mümkündü. O Muallim-i Ekmel ve Ekber’dir ki, varlığın çehresine çaldığı ışıkla kâinatı, okunan bir kitap; hayatı da, cennete doğru uzanan bir köprü haline getirdi. Böylece bizleri karanlıklar içinde ümitsiz dolaşmaktan kurtararak, Allah’a imanla itminana ulaştırmış ve rıza yoluna hidâyete vesile olmuştur. Ama o, öyle büyük bir vesiledir ki, biz o vesileyi çok defa gâyenin yanında zikreder ve O’nun, bizim için ‘gâye ölçüsünde bir vesile’ olduğunu ikrarda bulunuruz.

Evet, biz şirkten uzağız; şirk de bizden uzaktır. O (s.a.s), bizi Allah’a ulaştırmak için sadece bir vesiledir; fakat gâye ölçüsünde bir vesile! Zaten bizzat Cenâb-ı Hak da tevhid ifadesi olan ‘Lâ ilâhe illâllah, Muhammedün resûllullah’ ifadesinde O’nun adını kendi adıyla yan yana zikredip ve bunu imanın esası sayarak böyle demeyenin kurtulamayacağını beyan buyurmuyor mu? Evet, Sa’dî’nin de dediği gibi; ‘Muhammedun Resûllullah demeden râh-ı selâmet muhaldir.’ Yani Allah Resûlü’ne uğramayan yollar tıkanık yollardır. Bir başka yoldan giden insanın saadete ulaşması mümkün değildir.

Hilim, Allah Resûlü’ne Cenâb-ı Hak tarafından verilmiş sırlı bir anahtar durumundadır. O, bu anahtarla nice

gönülleri açmış ve o sînelere taht kurmuştur. O'nu tanıyanlar başta kendi huşûnetlerini tamim ederek, herkesi öyle haşın kabul ettiler ve kendileri nasıl davranıyorlarsa O'nun da (s.a.s) öyle davranacağını zannettiler. Vaktâ ki, Hudeybiye Musalahası'yla diyaloga giden yollar açıldı ve Müslümanlarla kâfirler iç içe yaşama fırsatını buldu ve yine bu anlaşma ile, Kur'ân'la beslenen Müslümanın civân mertliğine, hilmine, silmine şahit oldular; oldu ve 'Bize hâkim olurlarsa kellelerimizi alırlar, bizi öldürürler ve dünya saadetinden bizi mahrum ederler.' mülâhazasıyla kovdukları ve haklarında kötü vehimler besledikleri bu insanlarla teşrîk-i mesâi kurunca Müslümanların âdeta yeryüzünde gezen melekler olduğunu gördüler. Böylece hem Allah Resûlü'nü (s.a.s), hem de Müslümanları daha iyi tanıma imkânı buldular.

Hudeybiye, Müslümanlar için daha sonraki günler adına sürprizlere gebe bir fetihtir. Mekke fethi ise, Hudeybiye fethinin sadece bir buudu. Zaten Sahabiye göre de *إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا* - Biz sana doğrusu apaçık bir fetih ihsân ettik..' (Fetih, 48/1) âyetindeki fetih, Hudeybiye fethidir. Bu açıdan Allah Resûlü (s.a.s), küfre, ilhâda, cehalete ilk darbesini Hudeybiye ile indirmiştir denilebilir. Hudeybiye'den evvel cereyan eden Bedir, Uhud ve Hendek muharebeleri, İslâm tarihi bakımından çok önemli hâdiselerdir. Ancak Hudeybiye bunlardan farklıdır. Nitekim Allah Resûlü (s.a.s), Hendek'i müteakip

âdeta Hudeybiye'ye giden yolu görüyor gibi konuşmuş ve 'Bundan sonra onlar kaçacak biz takip edeceğiz.' demiştir. Evet Hudeybiye ve sonrasında takip edilen hareket tarzı, önceki dönemlere nispetle tamamen farklı bir çizgi takip etmiştir. Bunu Müslümanların, kâfirleri avuçlarının içine alıp, balmumu gibi yoğurma ve onların gönüllerine kendi ruhlarının ilhamlarını boşaltması şeklinde özetleyebiliriz. Nebiler Serveri'nin bu stratejisi, kısa zamanda meyvesini vermiş ve onlardan çokları Müslümanlığı kabul etmişti. Hatta Ebû Süfyan gibi sertliğe, kötülüğe ve gurura kilitlenmiş bir insanın bile, Allah Resûlü'nün (s.a.s), fethin öncesi 'Bugün, Ebû Süfyan'ın evine giren de emindir.' demesiyle, hem Resûlullah'a (s.a.s) hem de Müslümanlara karşı taşıdığı kötü duygular, buzun güneş karşısında eriyip gitmesi misillü eriyip gitmiş ve daha sonra da geç uyandığı İslâmî hakâik çerçevesinde çok hızlı hareket ederek geçmişî telâfi etme yoluna girmişti. Meselâ o, Hz. Ömer'in, Yermuk harbine katılanlara; at, eyer, kılıç gibi harp malzemeleri tedarik etmeleri için verdiği parayı reddetmiş, 'Ey Allah'ın Peygamberi'nin halifesi! Benim geniş imkanlarım var. Ben ondan kullanırım. Allah yolunda savaşırken hazineden alacağım şeyi kullanmak istemem.' diyerek istiğna göstermiş ve hissesini

beytü'l-mâle bırakmıştı. Evet, böyle davranmış ve çok hızlı, âmûdi bir şekilde âdeti füze hızıyla hak ve hakikate ulaşma yoluna girmişti ki, temelinde de yine Allah Resûlü'nün o engin hilmi, af ve müsâmahası yatmaktadır.

Allah Resûlü (s.a.s) hep halîmdi ama belli bir süre düşmanları O'na hilmini ifade etme fırsatını vermemişlerdi. Hasımları, onunla aralarındaki atmosferi sürekli sertleştirmiş ve O'nu hep o sert atmosferde mukabeleye zorlamışlardı; ancak hep yanılmışlardı; çünkü o, sertleşme niyetinde değildi.

Netice itibarıyla diyebiliriz ki, Hudeybiye, Allah Resûlü'nün küfre hilmiyle indirdiği büyük bir darbedir. Daha sonra da O, hep bir hilim kahramanı olarak davranmış ve istidatlı gönülleri teshir etmişti. Evet Allah Resûlü, Mekke'nin fethini müteakip şehre girerken, bir kere daha o mahviyet ve tevâzuunu sergilemiş ve bindiği merkûbun üzerindeki eğerin kaşına, mübarek alını değecek şekilde iki büküm bir halde bu mübarek beldeye girmişti. Bir Batılı, buradan hareketle onun hakkında şöyle der: 'Hz. Muhammed (s.a.s), öyle

bir söz bestelemiş ve seslendirmiştir ki, başladığı zaman hangi perdede başlatmışsa, bitirirken onu iki perde daha yukarıda bitirmiştir. Evet, Hz. Muhammed (s.a.s), bu mevzuda da beklenenin ötesinde çok önemli bir performans ortaya koyarak yine kendi rekorunu kıran bir insandır.’

Allah Resûlü (s.a.s), Hudeybiye’den sonra Allah tanımazlara ikinci darbeyi de Mekke fethinde vurmuştur. Bu kâfirler; ‘Şimdi bize ne muamele yapacaksınız?’ diye sorduklarında O: ‘Size ne yapmamı beklersiniz?’ diyerek sorularına soruyla cevap vermiştir. Onlar da; Hz. Ali (r.a)’tan öğrendikleri bir sözle onu cevaplamış ve ‘Sen kerim oğlu kerimsin.’ demişlerdi. Bunun üzerine de o Şefkat Peygamberi ‘Öyleyse gidin, hür ve serbestsiniz. Size bugün kınama yoktur.’ buyurmuştu. Bu söz, Hz. Yusuf’un, o kadar kendisine gadreden kardeşlerine karşı asırlarca evvel söylediği ve arkadan gelenlere bıraktığı bir mirastır; Peygamber mirası.. düşünce mirası.. hikmet mirası.. hilim mirası... ve Allah Resûlü’nün hilminin bir buudu olarak onlara ikramıydı. İnat, bu civân mertliği görünce ikinci bir darbe daha yemişti. O darbe öyle müthiş bir darbeydi ki, -zannediyorum- İkrime değil de, Ebû Cehil bile hayatta olsaydı, o da oğlu gibi dize gelerek Allah Resûlü’ne teslim olacaktı.

Efendimizin Kerem Ufku

Kerem, İnsanlığın İftihar Tablosu'nun çok önemli bir derinliği ve bir enginliğidir. Aslında, O'nun hangi vasfını ele alırsak alalım, O, bunları çok iyi kullandığından dolayı, O'nun her gayreti, katlanarak O'na geri dönmüştür.

Allah Rasûlü keremini öyle bir fetanetle kullanmıştı ki, yaptığı cömertliğin zerresi dahi boşa gitmemiş ve İslâm gücü olarak geriye dönmüştü.'

Kerem, İnsanlığın İftihar Tablosu'nun çok önemli bir derinliği ve bir enginliğidir. Aslında, O'nun hangi vasfını ele alırsak alalım, O, bunları çok iyi kullandığından dolayı, O'nun her gayreti, katlanarak O'na geri dönmüştür. Kereme, bir yaklaşıma göre civanmertlik, cömertlik, sehavet de diyebilirsiniz. Bunlar, bir kısım küçük nüanslarla birbirinden ayrılrsa da, hep aynı noktaya işaret ederler. O (s.a.s), Cenab-ı Hakk'ın ahlâkıyla ahlâklanmış ve bu İlâhî ahlâkı çok iyi kullanmış, hem öyle bir kullanmış ki, zerresini dahi israf etmemiştir. Sonra da Cenab-ı Hakk, İlâhî ahlâkla ahlâklanmanın neticelerini katlayarak O'na iade etmiştir. Evet, İnsanlığın İftihar Tablosu, iftihar tablosu olmanın gereği, tezahürü, tecellisi olarak herkesin, hatta meleklerin önünde olabilecek şekilde bu işi değerlendirmiştir. Aslında bu konu, herkes için de bahis mevzuudur. Yani herkesin, Allah yolunda verdiği şey, katlanmış olarak yeniden ona dönecektir. Kur'ân-ı Kerim'in pek çok sarîh âyeti bunu açıkça ifade eder: 'Kim bir iyilikle gelirse, ona getirdiğinin on katı vardır.' (En'am/160). Evet, bir insan sadece bir iyilikte bulunursa, Cenab-ı Hakk o iyiliği ona katlar ve yeniden o şahsa iade eder. İlâhî lütfun en azı bu. Allah yüze de katlar, bine de.. bu biraz da şahsın ihlas derinliğine göredir. Hatta bazı zamanlarda o zatın, ibadet ü taata kazandırdığı derin-

liĝe göre binlere de katlayabilir. Bazı husus günler itibariyle veya o şahsın diĝergamlık, hasbilik, Allah'la irtibatla çok saĝlam olmasına göre, Cenab-ı Hakk, ona bir milyon da verebilir. Hlusa, böyle bir durum herkes için söz konusudur. Ama böyle bir potansiyel gücü deĝerlendirme, son kertesine kadar kullanma mes'elesi, sadece ve sadece Efendimiz'e müyesser olmuştur. Hatta enbiyâ-ı izâm dahil, evliyâ-i kirâm, asfiya-ı fihâm efendilerimiz -büyüklükleri müsellem- hiçbiri o seviyede, Cenab-ı Hakk'ın kendilerine bahsettii imkânları deĝerlendirememişt, dolayısıyla da Cenab-ı Hakk'tan, o ölçüde karşılık elde edememişlerdir.

*****

İnsanlığın İftihar Tablosu'na, vazifesi gereĝi ve misyonu icabı, Cenab-ı Hakk'ın bu mevzudaki ilk atâsı, yani mebedeki mevhibesi çok büyük olmuştur. Zaten biz O'na ısmarlama şahıs diyoruz. Misyonunun byklĝüne göre, mahiyeti, bu aĝır vazife ve sorumluluĝu taşıyabilecek nvelerle donatılmıştır. Ne var ki, daha sonra O, Cenab-ı Hakk'ın, mahiyetine yerleştirdii bu nüveleri inkişaf ettirmiştir ve beklenen sınırların üstüne çıkarmıştır.

Allah'a, yaptii işlerden dolayı soru sorulmaz.. evet O'na niçin 'şunu şöyle yaptın' denilmez, ama, yine de bu konuda genel bir düşüncemiz var; o da řu: Cenab-ı Hakk, istikbalde o zatın iradesinin tam hakkını vereceĝini, o muhit ilmiyle nazar-ı itibara alarak, herkesi ve her şeyi

aşan bir büyüklüğü, ta baştan ona ihsan buyurmuştur. İnsanlığın İftihar Tablosu da, ister kendi şahsî hayatı adına, isterse ümmetinin İslâmî hayatları adına, Cenab-ı Hakk'ın bütün bu lütuf ve ihsanlarından istifade etmiştir.

İşte kerem de bu duygulardan biridir. Bu, her şeyden evvel O'nda, iyilikseverlik hissi veya ihsanda bulunma duygusu, aynı zamanda keramete açık olma kabiliyeti ve istidadı demektir. Öyle ki O verdikçe Allah da O'na verir. Ama, peygamberlik platformunda cereyan eden bu hârikulâde şeyler, dâvayı nübüvvetin tasdikiyle alâkalı olduğundan dolayı, biz, bir mânâda onlara da mucize deriz. Mucize, kendi tarifi içinde; peygamberin eliyle O'nun peygamberliğini ispata matuf, Allah tarafından yaratılan hârikulâde şey demektir ki, Mahiyet-i Ahmediyye (s.a.s) aynı zamanda ona da açıktır.

*****

Bir dönemde, Efendimiz (s.a.s) de Hatice Validemizle böyle bir servete ulaşmıştı. Fakat peygamberliğinin daha ikinci veya üçüncü senesi evlerinde neredeyse yiyecek bir şey kalmamıştı. O koca servet, âdetâ peygamberlik davası yolunda eriyip gitmişti. Ziyafetlerde harcanmış.. veya fananın gönlünü almak, filanın kalbini yumuşatmak için sarf edilmişti.. ya da tansiyonu aşağıya çekmek için kullanılmış ve derken o büyük servet tüketilmişti.. hem öyle bir tüketilmişti ki, beş-altı sene sonra İnsanlığın İftihar Tablosu, çok defa açlığını duymamak için karnına taş bağlamaya başlayacaktı.

Aslında biz, tahliline yöneldiğimiz bu bölümde şunu arz etmek istiyoruz: İşte böyle Hz. İbrahim'den kalma bu cömertlik ve kerem, Mekkelilerin de yabancısı değildi.. ve herkes durumuna göre bu keremden bir pay almıştı. Fakat yine de hiç kimse, Efendimiz'in (s.a.s), peygamberliğinden önce de olsa, O'nun keremiyle yarışacak durumda değildi. Zira Allah Rasûlü, Hz. İbrahim'in şeceresinin en son ve en cami' meyvesiydi. O, Hz. İbrahim'deki keremi sanki bütü-

nüyle tevarüs etmişti. Hele peygamberliğinden sonra bu kerem öyle artmıştı ki, Allah Rasûlü âdetâ şekillenmiş bir kerem ve cömertlik olmuştu. Bilhassa Ramazan aylarında, Hz. Aişe Validemiz'in de ifadesiyle, Allah Rasûlü (s.a.s) rahmetle esen rüzgârlara benzerdi; elinde-avucunda ne varsa hepsini çevresine dağıtırdı.

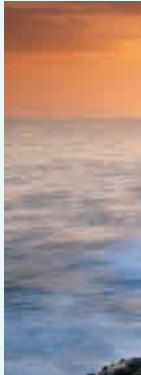
Allah Rasûlü (s.a.s) için, Allah'ın kendisine yüklediği o yüce misyonu yerine getirmek, yüce bir ideal hatta bir tutku hâline gelmişti. Öyleki onu eda edemediği zaman kendisini ölecek gibi hissediyordu. Hatta Allah (c.c) bu konuda O'nu ta'dil ederek 'Felealleke bâhiun nefseke -Nerdeyse canına kıyacak ve intihar edeceksin' (Kehf/6) diyor, ta'dil ve tesellide bulunuyordu. Bu açıdan Efendimiz (s.a.s); Cenab-ı Hakk kendisine ne vermişse, hepsini hak davası istikametinde sarfetmişti. Yani Allah'ın verdiği her şeyi, yine Allah'ın dînini ihyâya kullanmıştı. Mesela, Cenab-ı Hakk kendisine üstün bir cesaret vermişti. O da bu cesaretle kırılması gerekli olan bütün savletleri kırmıştı. Allah Rasûlü (s.a.s), Cenab-ı Hakk'ın Cevvad isminden de azamî derecede istifade etmişti. Ancak O, imkânlarını ulu orta şuraya-buraya saçarak kullanmamış; aksine, hak yolunda ve fevkâlade bir temkinle değerlendirmişti. İnfak ettiği şeyleri âdetâ toprağın bağrına saçılan tohumlar gibi saçmış ve attığı her daneyi, yediveren başak hâline getirmişti. Evet, Cenab-ı Hakk'ın, mahiyet-i Muhammediye'ye

Allah Rasûlü, Hz. İbrahim'in şeceresinin en son meyvesiydi. O, Hz. İbrahim'deki keremi sanki bütününü tevarüs etmişti. Hele peygamberliğinden sonra bu kerem öyle artmıştı ki, Allah Rasûlü âdetâ şekillenmiş bir kerem ve cömertlik olmuştu.

dercettiği bütün hakikatleri, İnsanlığın İftihar Tablosu hep böyle değerlendirmişti.

Mesela O, henüz yirmi beş yaşlarındayken, Cenab-ı Hakk O'na imkân verdi ve O da ticarete atıldı. Hz. Hatice ile ortaklık kurdu. Ve kısa zaman içinde de önemli bir servete sahip oldu. Ancak bi'seti müteakip, henüz birkaç sene geçmemişti ki, O, servetinin bütününü infak etmiş ve bitirmişti. Ne var ki bu harcamaları öylesine yerinde ve isabetli yapıyordu ki, neticede pek çok insanın gönlünü İslâm'a ısındırıyor ve 'insan ihsanın kölesidir' sırrını bütün çarpıcılığıyla ortaya koyuyordu.

Öyle bir koyuyordu ki, O'nun faziletini, büyüklüğünü anlamayanlar, emanette nasıl emin olduğunu göremeyenler, vefasına karşı gözleri kapalı kalanlar, mutlaka, O'nun cömertliği karşısında dize geliyorlardı... Allah Rasûlü, hayatının sonuna kadar da bu hâlini devam ettirdi. (Nitekim Efendimiz'in bu özelliğini, 'İnsanlığın İftihar Tablosu Sonsuz Nur' adlı kitabımızda tafsilatıyla ele alıp yayımlamıştık.) Resûlullah'taki bu durum, o günkü insanlarda şu kanaati hasil etmişti: Bir insan ancak Allah'a itimatla bu kadar cömert olabilir. Öyle ise, bu Zat peygamberdir. Evet, böylece Efendimiz, o güne kadar sadâkatıyla, vefasıyla, güveniyle, emniyetiyle almadığını fevkâlade civanmertliğiyle, bir bir gönüllere giriyor ve alıyordu. Evet, herkes değişik yanlarıyla büyüklüğün bir tarafından O'nu yakalıyor, azametinin o yönünün altında kalıyor ve O'nu kabulleniyordu. O (s.a.s), cömertliğini öyle rantabl kullanmış ve

öyle değerlendirmişti ki, âdetâ servetinin her danesi, yediveren değil yetmiş veren, hatta yetmişbin veren başaklar gibi sünbül vermişti. Yani O, plân, proje âleminde her mes'eleyi böyle hesaplamış ve servetini böylesine tohumlar gibi saçmıştı. Sonra da Allah'ın inayet ve keremiyle, belli bir devre sonra başaklar vermiş, sünbüller ser çekmiş, çiçekler açmış ve her taraf bir nevbahar olmuştu.

Günümüzün, hizmete omuz vermiş, fedakâr, kahraman insanları için de aynı durum söz konusudur. Çünkü günümüzün insanları da 'davayı nübüvvetin vârisleri' sözüyle ifade edeceğimiz önemli bir misyona sahiptirler. Yani, yer yüzünün günümüzdeki mirasçıları da, peygamberlik davasının vârisleri sayılırlar.

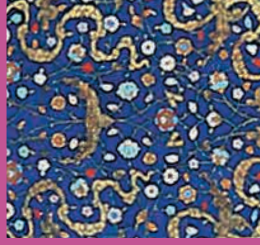
Nasıl ki, Efendimiz cömertlik duygusunu kendi döneminde ihyâ etmiş ve en ulvî noktaya yükselmişti, öyle de, günümüzün dava-yı nübüvvet temsilcileri de aynı şeyi yapmak zorundadırlar.

Yani İnsanlığın İftihar Tablosu gibi, Allah'ın (c.c) bize bahşettiği bütün imkânları hem de zırnığını dahi zayi etmeden, her şeyiyle talim ve terbiye yolunda kullanarak, tıpkı O'nun, yüce davası ve düşüncesi adına yararlandığı gibi yararlanabilir.. ve dînimiz adına elde edilen müsbet gelişmeleri daha da hızlandırabiliriz. Evet, cömertliğimizin verdiği ve vereceği neticeler bütün fedakârlıklara değecek ölçüde kıymetli ve bu milletin geleceği adına da çok önemlidir.

Efendimizin Kabiliyetleri Değerlendirmesi

■ Dr. Hasan YENİBAŞ

Muhataplarını çok iyi tanıyan Peygamberimiz sallallahü aleyhi ve sellem, onları kabiliyetlerine uygun alanlarda istihdam etmiştir. Kime hangi vazifeyi vermişse, şüphesiz o işe en layık olanını seçmiş ve bunda da tam isabet etmiştir.

Peygamber Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) arkasındaki insanları çok isabetli ve yerli yerinde kullanmıştır. O, her yönüyle olduğu gibi kabiliyetleri değerlendirmesi bakımından da eşsizdir. Kime hangi vazifeyi vermişse, şüphesiz o işe en layık olanını seçmiş ve bunda da tam isabet etmiştir. Hayatı boyunca ortaya koyduğu icraat ve uygulamalar bunun en parlak şahididir. Hatta denebilir ki, O'nun bu yönü peygamberliğinin delillerinden biridir.

O, çevresindeki insanların enerjisinden tam istifade etmiş ve herkesi kabiliyetine en uygun yerde istihdam etmiştir. Günümüzde, insan istihdamında yaşanan problemlere bakınca, hayatı boyunca hiç kabiliyet israfına fırsat vermemiş olan Nebiler Serveri'nin hayatında günümüz insanına ufuk açacak ve doğru anlaşılması ölçüsünde de yanıltılmayacak örnek, ilke ve prensipler vardır.

İnsanların madenler gibi olduğunu beyan eden Peygamber Efendimiz mükemmel bir insan sarrafıdır. O, çevresindeki insanları çok iyi tanımaktadır. Konumuzla ilgili sadece şu rivayete yer vermek istiyoruz: “Ümmetim içerisinde, ümmetime karşı en merhametlisi Ebû Bekir'dir. Allah'ın emirlerinde titizlikte en şiddetlisi Ömer'dir. Haya bakımından en ileri olanı Osman b. Affan'dır. En isabetli hüküm vereni Ali'dir. Helal ve haramı en iyi bilen Muâz b. Cebel'dir. Ferâizi en iyi bilen Zeyd b. Sâbit'tir. Kur'an okumasını en iyi bilen Übey b. Ka'b'dır. Her ümmetin bir emini vardır. Bu ümmetin emini Ebû Ubeyde b. Cerrâh'tır. Ebû Zerr'den daha doğru sözlü olan birini ne gök gölgeledi, ne de yer taşıdı. O, verâda Hz. İsa gibiydi.”¹

Muhataplarını çok iyi tanıyan Peygamberimiz sallalla-hü aleyhi vesellem, onları kabiliyetlerine uygun alanlarda istihdam etmiştir. Mesela, Zeyd b. Sâbit'teki dil öğrenme yeteneğini tespit eden Peygamber Efendimiz, Yahudilerin aldatmacaları karşısında Zeyd b. Sâbit'e İbrance'yi öğrenmesini emretmiş o da on beş gün içinde iyice öğrenmiş ve Peygamberimiz'in Yahudilerle olan yazışmalarını yürütmüştür². Zeyd, onbeş gün gibi kısa bir sürede mektup yazıp okuyacak kadar bir dili öğrenerek bu konudaki seçimin ne kadar isabetli olduğunu ispat etmiştir.

Yine vefatına yakın günlerde, içinde Ebu Bekir ve Ömer gibi kimselerin bulunduğu orduya henüz yaşı onsekiz olan Üsame b. Zeyd'i komutan yapmıştı. Bazı sahabiler Zeyd'in komutanlığını yadırgayınca da şöyle buyurmuşlardır: "Siz Üsâme'nin komutanlığına itiraz ediyormuşsunuz. Vaktiyle babası Zeyd'in komutanlığına da itiraz etmişsiniz. Vallahi o komutanlığa son derece layık ve benim yanımda insanların en sevgili olanlarındandı. Şimdi de bu öylece kumandanlığa layıktır. Bu da (Üsame) bana ondan sonra insanların en sevgili olanlarındandır. Size onu tavsiye ediyorum. Şüphesiz o sizin sâlihlerinizden biridir."³

Yine, Hz. Peygamber, Bilal-i Habeşî'nin okuduğu ezan ile alay edenler arasından Ebû Mahzûre gibi Mescid-i Haram'da müezzinlik yapacak bir kişiyi bulup çıkarmıştır.

Peygamberimiz'in dört müezzininden biri olan Ebû Mahzûre olayı şöyle anlatmaktadır: "Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) Huneyn Savaşından dönmekteydi. Ben, hepsi Mekkeli olan on kişilik bir gençler grubuyla beraberdim. Huneyn yolunda Resûlullah ile karşılaştık. Resûlullah'ın müezzini namaz için ezan okuyordu. Biz bir köşeye çekildik ve alay ederek müezzinin söylediklerini tekrar etmeye başladık. Bizi Resûlullah duymuştu. Ezan bittikten sonra, "Şunların içinde güzel/gür sesli biri var" diye gönderdiği adamlar bizi huzuruna götürdüler. Resûlullah;

"Sesi gür olanınız hanginiz?" buyurdu. Yanımdakilerin tamamı beni gösterdiler. Resûlullah onları saldı, beni yanından alıkoydu. Sonra bana;

“Haydi bir ezan oku!” buyurdu. Resûlullah’tan ve bana emrettiği işten son derece nefret ettiğim halde, çaresiz kalktım, önünde ayakta durdum. Bizzat kendisi bana ezanın okunuşunu telkin etti, öğretti.

Ben ezanı bitirdiğim zaman içinde bir miktar gümüş para bulunan bir kese verdi. Daha sonra alnımı, göğsümü sıvazladı ve “Mübarek olsun.” buyurdu. Ben;

Ya Resûlallah, Mekke’de ezan okumama müsâde et! dedim.

“Müsâde ettim!” buyurdu.

İşte o anda, Resûlullah’a karşı duyduğum kin ve nefretten bende eser kalmamış, gönlüm ona karşı sevgi ile dolup taşmıştı. Mekke valisi Attâb b. Esîd’e geldim ve onun valiliği süresince Resûlullah’ın emriyle Mekke’de müezzinlik yaptım.”⁴

Gür ve tatlı sesli birisi olan Ebû Mahzûre, vefat edinceye kadar Mescid-i Haram’da müezzinlik vazifesini devam ettirmiştir. Kendisinden sonra da uzun süre çocuk ve torunları aynı görevi devam ettirmiştir.

Öte yandan Hz. Peygamberin, ezanın sözlerini rüyasında gören Abdullah b. Zeyd’i değil de Bilâl-i Habeşî’yi müezzinlikle görevlendirmesi ve gerekçe olarak da “Onun sesi senden daha gür ve müessirdir” buyurması⁵, yetenek ve hususiyetlerine göre insanları en uygun yerde değerlendirdiğinin bir başka göstergesidir.

Kabiliyetleri yerli yerinde değerlendiren Resul-i Ekrem Efendimiz, çevresindeki kimselere kabiliyetlerine uygun teşviklerde bulunmuştur. Örneğin, Ebû Hureyre’deki ilim öğrenme kabiliyetini ve isteğini bilen Efendimiz, Ebû Hureyre’nin, “Kıyâmet günü sizin şefaatinizden en çok nasibi olan kimdir?” şeklindeki sorusu üzerine şöyle buyurmuştur: “ Ey Ebû Hureyre! Senin hadis hususundaki aşırı merakını bildiğim için

başkasının bunu senden önce sormayacağını gerçekten tahmin etmişim. Kıyâmet günü şefaetimden en çok nasibi olan, kalbinden Lâ ilâhe illallah diyen kimsedir.”⁶

Herkesi kabiliyetine uygun yerde değerlendiren Peygamberimiz, bir vazife için kimi istihdam etmişse onu sonuna kadar o vazifede tutmuştur. Bu husus da Efendimiz’in kabiliyetleri değerlendirmedeki fetanetini göstermektedir. Misal olarak, Erkam b. Ebi’l-Erkam’ı daha ziyade mâli işlerde kullanan Efendimiz, onu hayatının sonuna kadar onu değiştirmemiştir. Aynı zat, Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer dönemlerinde de aynı vazifede kalmıştır. Yine, İslam’ın ilk yıllarında kendisine en yakın arkadaş olarak Hz. Ebû Bekir’i seçen Peygamberimiz, hayatının sonuna kadar onun konumunu değiştirme lüzumunu duymamıştır. Nitekim hicret arkadaşı olarak da onu seçmiştir. Yani Medineliler ilk defa O’nu kiminle görmeleri gerekiyorsa onu tercih etmiştir. Hz. Ebû Bekir hep ikinci adam olma durumunu muhafaza etmiş ve Efendimiz’in ötelere irtihalinden sonra da Müslümanlar’ın halifesi olmuştur. Hz. Ebû Bekir, yaşadığı hayatla ilk seçimin ne kadar isabetli olduğunu bilfiil göstermiştir.

Hâsılı, Peygamber Efendimiz aleyhissalatü vesselam’ın idaresi altındakileri tanımada ve onları kabiliyetlerine uygun değerlendirmede eşi menendi yoktu. Habeşistan’a hicrette Cafer’in başkan seçilmesinden Medine’ye gönderilen ilk muallim olan Mus’ab b. Ümeyr’e, Ebû Düccane’ye verdiği kılıçtan Nuayman b. Mesud’a verdiği Kureyş ile Yahudilerin arasını bozma misyonuna kadar nice misal O’nun kabiliyetleri yerli yerinde değerlendirmesine ve bu konudaki fetanetine delil teşkil etmektedir.

Dipnotlar

1. Buhârî, Fezâilü’l-ashâb 26; Tirmizî, Menâkıb 50.
2. Bkz. Ebû Dâvûd, İlim 2
3. Müslim, Fezâilü’s-sahâbe 63-64; Buhârî, Megâzî 87
4. Ahmed b. Hanbel, Müsned, III, 409; Nesâî, Ezan 5,6.
5. Ebû Dâvûd, Salât 28; Tirmizî, Mevâkît 25.
6. Buhârî, Rikâk 51

Allah Resulü, Hanımlarına Karşı Çok Nazikti

Resûl-i Ekrem Efendimiz, kendini görüp dinleme bahtiyarlığına eren arkadaşlarına, yani ashâb-ı kirama yaptığı konuşmaların birinde, kadın dövmenin çirkinliği konusunu ele almış ve bunun yanlış bir uygulama olduğunu söylemiştir. Acaba bu konuda kendisinin uygulaması nasıldı? Hz. Âişe, Resûlullah'ın hayatı boyunca hiçbir kimseyi dövmediğini, hiçbir hanımına tokat atmadığını, hatta hiçbir şeye eliyle vurmadığını söylemektedir. Kadın dövmek bir yana, kocasının ona küsmesini bile doğru bulmayan Efendimiz "Bir kimse karısına kin beslemesin. Onun bir huyunu beğenmezse, bir başka huyunu beğenir." demiştir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عز وجل **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** ﴿١﴾
 ﴿٢﴾ الْبِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿٣﴾
 ﴿٤﴾ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لِنُحْصِیْہٖ اِنَّهٗ لَعَزِیْزٌ عَلِیْمٌ ﴿٥﴾
 ﴿٦﴾ الَّذِیْ جَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٧﴾ وَجَعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْغَمَمِ ﴿٨﴾
 ﴿٩﴾ الَّذِیْ كَسَّیْنَا السَّمٰوٰتِیْنَ سَبْطًا ﴿١٠﴾ وَجَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿١١﴾
 ﴿١٢﴾ الَّذِیْ جَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿١٣﴾ وَجَعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْغَمَمِ ﴿١٤﴾
 ﴿١٥﴾ الَّذِیْ كَسَّیْنَا السَّمٰوٰتِیْنَ سَبْطًا ﴿١٦﴾ وَجَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿١٧﴾
 ﴿١٨﴾ الَّذِیْ جَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿١٩﴾ وَجَعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْغَمَمِ ﴿٢٠﴾
 ﴿٢١﴾ الَّذِیْ كَسَّیْنَا السَّمٰوٰتِیْنَ سَبْطًا ﴿٢٢﴾ وَجَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٢٣﴾
 ﴿٢٤﴾ الَّذِیْ جَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٢٥﴾ وَجَعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْغَمَمِ ﴿٢٦﴾
 ﴿٢٧﴾ الَّذِیْ كَسَّیْنَا السَّمٰوٰتِیْنَ سَبْطًا ﴿٢٨﴾ وَجَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٢٩﴾
 ﴿٣٠﴾ الَّذِیْ جَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٣١﴾ وَجَعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْغَمَمِ ﴿٣٢﴾

وَاَرْسَلْنَا بِاللَّانِ حَمَلًا مِّنْهُ

﴿٣٣﴾ الَّذِیْ كَسَّیْنَا السَّمٰوٰتِیْنَ سَبْطًا ﴿٣٤﴾ وَجَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٣٥﴾
 ﴿٣٦﴾ الَّذِیْ جَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٣٧﴾ وَجَعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْغَمَمِ ﴿٣٨﴾
 ﴿٣٩﴾ الَّذِیْ كَسَّیْنَا السَّمٰوٰتِیْنَ سَبْطًا ﴿٤٠﴾ وَجَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٤١﴾
 ﴿٤٢﴾ الَّذِیْ جَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٤٣﴾ وَجَعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْغَمَمِ ﴿٤٤﴾
 ﴿٤٥﴾ الَّذِیْ كَسَّیْنَا السَّمٰوٰتِیْنَ سَبْطًا ﴿٤٦﴾ وَجَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٤٧﴾
 ﴿٤٨﴾ الَّذِیْ جَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْغَمَمِ ﴿٥٠﴾
 ﴿٥١﴾ الَّذِیْ كَسَّیْنَا السَّمٰوٰتِیْنَ سَبْطًا ﴿٥٢﴾ وَجَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٥٣﴾
 ﴿٥٤﴾ الَّذِیْ جَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٥٥﴾ وَجَعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْغَمَمِ ﴿٥٦﴾
 ﴿٥٧﴾ الَّذِیْ كَسَّیْنَا السَّمٰوٰتِیْنَ سَبْطًا ﴿٥٨﴾ وَجَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٥٩﴾
 ﴿٦٠﴾ الَّذِیْ جَعَلَ لَنَا الْوَسْطَیْنِیَّیْنِ ﴿٦١﴾ وَجَعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْغَمَمِ ﴿٦٢﴾

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla...

Ömer

radıyallahu anh

Ebu Bekir

radıyallahu anh

Hiz. Ali (radıyallahu anh), Nebiyy-i Zıñan Efendimiz'i (sallallahu aleyhi ve sellem) şü ifadelerle anlatmaktadır: O (sallallahu aleyhi ve sellem), ne herkesin üstünden bakacak kadar çok uzun, ne de bakışların altında kalacak kadar kısaydı; çoğunluğun biraz üstünde, orta ve kararında bir beya sahipti. Saçları, ne kısa boğumlu ve kıvrık ne de dümdüzdü; hafifçe dalgalı ve düzgündü. Yanakları, ne dolgun ve etli, ne de kemikleri aşığı çıkacak kadar zayıf ve kuru idi; mübarek yüzleri, hafifçe değirmiydi (dairemsi ve yuvarlaklı). Rengi de, hafifçe kırmızıya çalan bir beyazlıktaydı. Gözleri, siyah, kirpikleri de sık ve uzundu. İri yapılı bir bedeni, sağlam ve güçlü kemikleri ve genişçe omuzları vardı. Bedeninde bulunan ince ve kısa tüyler, göğsünün ortasından yoğunlaşarak karına doğru iniyordu. El ve ayakları, kıvrımında bir dolgunlukta ve kemal noktasındaydı. Yürürken, sanki yokuştan aşığıya doğru inermişçesine önüne doğru meyilli yürürdü. Yüzünü dönmek istediğinde, sadece başını çevirmez, bütün bedenıyla birlikte dönerdi.

Ali

radıyallahu anh

Osman

radıyallahu anh

*Ey Resülüm! Bix Seni bütün insanlara
bir rahmet olarak gönderdik.*

İki omuz küreği arasında, peygamberlerin sonuncusu olduğunu gösteren nübüvvet mührü vardı. O (sallallahu aleyhi ve sellem), insanların sinesi en geniş olanı, lehçe yönüyle en doğru ve düzgün konuşanı, yaratılış ve fitret itibarıyla en yumuşak tabiatlı ve insanlar arasında, iletişimi en mükemmel ve geçimi en kusursuz olanıydı. O'nu uzaktan görenler bir nebe ürperti duyar ve heybetinden korku hissine kapılırlardı; ancak, O'nu yakından tanıma şerefine erenler ise, O'nu her şeyden daha çok sever ve yakınlık duyarlardı. O'nu anlatanlar, "ne O'nun öncesinde, ne de O'ndan sonra, O'nun bir benzerini görmedim" der ve hayranlıklarını ifade ederlerdi. Allah'ın salât ve selâmı, O'nun üzerine olsun!

“Muhammedün Resulullah” Hakikati Bize ne ifade eder?

■ Ali DEMIREL

"Dünya neye sahipse, O'nun vergisidir hep;
Medyûn O'na cem'iyyeti, medyûn O'na ferdi.
Medyûndur o Masum'a bütün bir beşeriyet;
Ya Rab, bizi Mahşer'de bu ikrâr ile haşret!"

Her şeyi bir olan Allah'a dayandırma demek olan tevhid, dinimizin birinci esasıdır. İnsan, Allah'ı birlemez ve tek O'na yönelmezse, duygu ve düşünce itibariyle dağınıklıktan kurtulamaz. Bu yüzden insan öncelikle tevhide ermelidir. Mü'min sebepleri de, tabiatı da kendi dairesi içinde değerlendirmeli ve tevhid akidesine şirk bulaştırmamalıdır. O bunu yaptığı nispette Allah'ın inayet ve keremiyle ayaklarını sağlam yere basıyor demektir. Diğer taraftan bu dengeyi kuramamış, ayağını sağlam yere basamamış bir kimsenin, her an şirk bataklığına kayması muhtemeldir. Zira şirk, Allah'tan başka merci ve mence aramak ve hadiseleri başka şeylere dayandırıp ona havale etmek demektir ki bu, korkunç bir hastalıktır.

Aynı şekilde şirk de büyük günahların başında gelir. Allah Resülü (sallallâhu aleyhi ve sellem) büyük günahları sayarken, şirki bütün bunların başında zikreder. Allah'a eş ve ortak koşma; insan öldürmeden, zina etmeden, hırsızlık yapmadan, ana babaya isyan etmeden daha evvel gelir. Zira şirk, Allah (celle celâluhû) bütün mahlukatı tek başına yarattığı halde, insanın onu bölüp parçalara ayırarak ayrı ayrı ilahlara mal etmesi amelîyesinden ve tasavvurundan ibarettir. Demek şirk bir ortaklık tasavvurudur.

İnsan, dimağını bu tasavvura harcadığı zaman, bütün eşyayı bir kısım hayali ortaklara taksim eder ve onları Allah'a ortak koşar ki bu Allah'a sığınılacak bir durumdur. O halde, en büyük ibadet nedir diye sorulacak olursa, hiç tereddüt etmeden verilecek cevap, tevhidi en veciz bir şekilde ifade eden; “Lâ ilahe illallah Muhammedün Rasulûllah” hakikati olacaktır. Nitekim daha çocukken öğrendiğimiz İslam'ın beş şartının ilki Kelime-i Tevhid veya Kelime-i Şehadet'tir ki onu, “Eşhedü enlailahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve rasulühû; şehadet ederim ki, Allah'tan başka ilah yoktur ve yine şehadet ederim ki Hz. Muhammed O'nun kulu ve elçisidir” cümleleriyle ifade ederiz.

EFENDİMİZ, BÜTÜN İNSANLIĞIN MEDAR-I İFTİHARIDIR

Allah'ın inayet ve keremiyle bir yere varanlar, “Lâ ilahe illallah Muhammedün Rasulûllah” hakikatini birlikte müta-laa edenler olacaktır. Zira Allah, O'nun adını, tevhidin en büyük remzi olan “La ilahe illallah”tan hemen sonra zikretmektedir. Çünkü Hz. Muhammed Mustafa (sallallâhu aleyhi

ve sellem), bütün insanlığın medar-ı iftiharıdır. O, daha dünyaya teşrif etmeden, beşer O'nun yolunu gözlemiş, peygamberler hep O'ndan bahsedip durmuşlardır. Şerefi ile kâinatın etekleri cevherlerle dolacak böyle bir zat daha gelmeden evvel, hemen her peygamber O'nun teşrifini tebşir etmiş, o kadar tahrif ve tağyire rağmen kitaplar hep O'ndan dem tutmuştur. O'nun mübarek esintileri o devrin atmosferinde belirince, ilhama mazhar, gönlü gözü açık insanlar, Hz. Muhammed'den bahsetmeye başlamışlar ve O'nun kâinatı şereflendirmesini alkışlamışlardır.

Diğer taraftan O (sallallâhu aleyhi ve sellem), sahip olduğu bütün üstün vasıflarla Allah'ın Resulü olduğunu insanlara göstermiştir. En başta O, doğruluğu ile sadakat sahibi bir peygamberdir. Öyle ki, latifelerinde dahi hilaf-ı vaki beyanda bulunmamış, hayatı boyunca hep doğruyu söylemiştir. Geçmişten bahsederken doğru bahsetmiş, gelecekte ilim adına söylediği sözlerle, peygamberliği adına deliller ortaya koymuş ve adeta geçmiş ve geleceği birlikte şahit tutarak kendi peygamberliğini tasdik ettirmiştir. Biz dahi günümüzde O'nun haber verdiği hadiselerin birer

birer zuhur etmesi halinde “Muhammedün Resulûllah” hakikatini bir kez daha kalbden tasdik ediyoruz.

O, HER YÖNÜYLE ÖRNEK BİR İNSANDIR

Yine Allah Rasulü'nün (sallallâhu aleyhi ve sellem) hayatı boyunca bir kez dahi olsun günaha girmemiş olması; Allah'ın emirlerini insanlara tebliğ etme uğruna bir sürü zorluk ve sıkıntılara -ki yurdunu yuvasını, çoluğunu çocuğunu terk etmeden, her şeyini din-i mübin-i İslam uğruna feda etmesine kadar hepsi bunun içinde sayılabilir- katlanması O'nun peygamberliğine delalet eden unsurlardır.

Evet O (sallallâhu aleyhi ve sellem), bütün zorluklara rağmen Allah'tan aldığı emirleri arızasız ve kusursuz bir şekilde insanlara aktarmış ve bir fetanet örneği sergilemiştir. O (sallallâhu aleyhi ve sellem), sahip olduğu bu değerlerle toplum içinde mükemmel bir muallimlik ve mürebbilik görevi yapmanın yanında kendi ailevi yaşantısında da mükemmel bir aile reisi olmuştur. Bu yüzden “Muhammedün Rasulûllah” hakikati, önemli bir hakikattir ve tevhid esasıyla birlikte mütalaa edilmesi gerekmektedir.

Sözlerimizi Akif'imizin şu enfes ifadeleriyle noktalayalım:

“Dünyâ neye sâhipse, O'nun vergisidir hep;
Medyûn O'na cem'iyeti, medyûn O'na ferdi.
Medyûndur o Masum'a bütün bir beşeriyet;
Yâ Rab, bizi mahşerde bu ikrâr ile haşret!”

Nebi, tebliğ karşılığında hiçbir şey beklemez

O, tebliğini sadece ve sadece bir vazife olarak yapar. Zaten bütün peygamberler, **إِن أُجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ** "Benim ücretim ancak ve ancak Allah'a aittir." (Bkz.: Hud sûresi, 11/29; Şuarâ sûresi, 26/109, 127, 145, 164, 180; Sebe sûresi, 34/47.) diyerek bu hakikate işaret etmişlerdir.

İbrahim'in Duası, Aşk ve Şefkat

■ Gülbahar REÇBER

Hiçbir şey yoktu. Ne cennet ne cehennem ne sema ne arz... Mahlûk yoktu. Ezel ve ebed yaratıcısının yarattığı ilk nur vardı. O nur bütün evrende gezdirildi. Nur, insanlığın atası Âdem'den başlayarak İbrahim'e kadar ulaştı. İbrahim'de içli ve ızdırarlı bir duaya dönüştü. Eller göğe uzandı, eller yüze sürüldü. Vakit geldi.

İbrahim, bütün dünyaya rahmet olacak bir duanın başlangıcını yaptı. Rahmet ve şefkat nasıl da birbirine bağlıdır. Dünyaya geldiği an dudaklarından ümmeti sözleri dökülen Peygamber duasının adıdır şefkat. Seni hatırlayınca akla ilk gelendir şefkat. Şefkatin gezer seni anlatan satırlarda. Şefkatin bu çağa dayanma gücü verir bana. Adın, kurtuluşumdur. Adın, hayat bahşeder, yaralı yüreklere. Ümittir adın. Kurtuluşa çağrıdır. Belki de kurtulur insanlık adın hürmetine.

İşte, sönükleşiyor, ismini anan dudaklarım. Hâlbuki sen hayat bahşediyorsun, sevenlerine. Çünkü merhametin, dağları, denizleri aşır evreni doldurmuş. İstiyorum ki benim nasıbime de küçük bir parça düşsün. Başını okşadığın yetimlerin, kokusu bana da ulaşsın. Hırka-i Saadet'ten esen bir rüzgâr değsin ellerime. Benim de hiç olmazsa rüyalarım girip başımı okşa. Nazar et. Aydınlansın gözlerim.

Mübarek başından kanlar sızarken, gökte melek senden emir beklerken, 'Onların zürriyetinden inanan bir kişi bile çıkacaksa hayır' diyor, şefkatini taçlandırıyordun. Şefkatini anlatmaya yetmez kelimelerim ve zihnim. Yaman Dede'nin mısralarında inleyen aşk senin. Esad Divanı'ndaki ateş senin. Tüm insanlık adına mırıldanan âşıklar senin:

Tecella-yı Cemalinden Habibim nevbahar ateş.
Gül ateş, bülbül ateş, sümbül ateş, hak u har ateş
Şua-ı afitabındır yakan bilcümle uşşakı
Dil ateş, sine ateş, hem de çeşm-i eşk-i bar ateş.

'Senin aşkın ateştir, ateşin gül bahçesi.' Rahmet sunar bu ateş. Rahmete vesile olur. Gönül hun olur şevkinden, kana boyanır, ezel sermestleri seni anınca sakinleşir. Bazılarına ayan olan cemalin dünya çölünde susuz kalanlara ab-ı hayat bahşeder.

İnsanı ezeli ve ebedi hakikatten uzaklaştıran ve onun kalbini ince, görünmez çeliklerle ören bu maddeci çağda, senin ruha şifa bahşeden nefesini unutunca bu aybımızı

örtmek kendimizi teselli etmek için adına ve sana özel haftalar düzenledik. Bu bir manasıyla -bütün parlaklığıyla- etrafımızı saran nura kapalı olan gözlerimizin karanlığından bir nebze sıyrılmak, senin gönle sürur veren iklimine adım atmaktır. Bu günlerde seni, yaratılan ilk nuru, hatırlamak bir yandan kalbime müthiş bir mutluluk verirken -ki bunda ruhumun ezeli evet'ini hatırlayıştan da tatlı bir iz olduğunu kabul ediyorum- yine de sana belli, sınırlı bir zaman hasretmek gönlümü incitiyor.

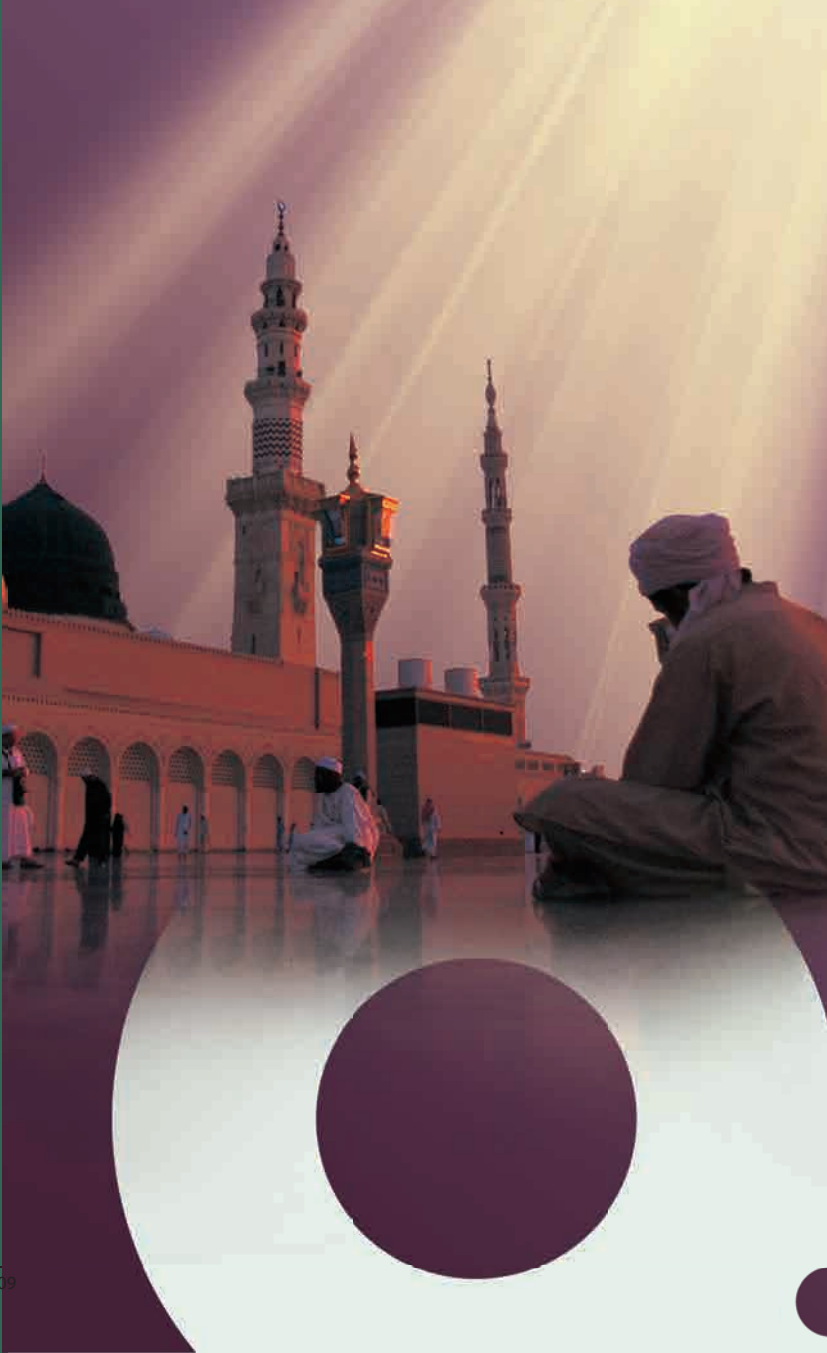
İlk nur. Son nur. Ezel ve ebed saadeti. Akabeleri aşmamızı lütfet. Dünya ve ukba hep senle. Kevser'in başında sen. Sırat'ın başında sen. Yerde sen, gökte sen. Yaratılan ilk nur hürmetine Ya Rab... O'nun hürmetine nurundan bir parça bahşet gönlümüze.

Türlü sözlerle kirlenen dudaklarımız senin ruha şifa bahşeden adını anarak temizlensin. Aşkının diriltici ikliminde ölü ruhlarımızın dirilmesinden başka ne isteyebilirim ki...

Bu cılız sevgilerin yakıcı bir aşka dönüşmesinden ve senin şefkatinin kanatları altında olmaktan başka ne isteyebilir ki insan...

İki Cihan Serveri'ni (s.a.s) Sevmek ne Kazandırır?

Zübeyr TEKİN

Peygamber sevgisinin kazandırdığı en önemli husus; sevilenle kurulan bağ ve nispettir. Peygamber sevgisi, Cenab-ı Hakk'ın af ve mağfiretini kazandıran en önemli vesilelerden birisidir.

Peygamber Efendimiz'e (s.a.s) duyulan sevgi, canlı veya cansız bütün varlıkları etkileyen bir güce sahiptir. O'nu sevmek bize pek çok şey kazandırır. Bunlardan bazıları şunlardır:

1- Peygamber sevgisinin kazandırdığı en önemli husus; sevilenle kurulan bağ ve nispettir. Sevgi, varlıklar arasındaki en sırlı bağıdır. Her varlığı Allah'ın en sevgilisine bağlayan sırlı bağ sevgidir. Canlı cansız bütün nesnelere, sevgi bağı ile Kâinatın Efendisi'ne alâka duymuşlardır. Şuursuz varlıklar hatta cansız nesnelere bile Allah Resûlü'ne sevgi ile bağlanmışlardır. Eline aldığı taşların Allah'ın adını anarak zikretmesi, çağırdığı ağaçların davetine icabet etmesi, bulutların O'nun üzerinde gölge yapması, onların Efendimiz'e olan bağlılıklarını ve alâkalarını gösteriyorlardı. Minber yapılmadan önce Efendimiz'in kendisine dayanarak hutbe okuduğu kuru bir hurma kütüğünün, minber yapılıncaya Allah Resûlü minbere çıkarak hutbe okumaya başlamaları üzerine, devenin ağlaması gibi inlediğinin duyulması da bu konudaki en meşhur olaylardandır. Cansız varlıklar da yanlarında Allah'ın adının anılmasını istemişler ve Peygamber'le beraber olmayı arzu etmişlerdir.

2- Sevgi, karşılıksız kalmaz. Niyetlerimiz nasıl karşılıksız bırakılmıyorsa, sevgi de seven gönüllere, sevginin derecesine göre büyük

lütuflar/feyizler kazandırır. Sevgi, en kısa yoldan kişiyi Hakk'a ulaştırır. Hakk'ın Sevgilisini sevmek ve O'na bağlanıp kendini O'na nispet ederek yola çıkan yolcular en kısa ve tehlikesiz yoldan Allah Teâlâ'nın rızasına kavuşurlar. Efendimiz'in elinden tuttuğu hiç kimse yolda kalmamıştır.

3- Seven başışlanır. Peygamber sevgisi, Cenab-ı Hakk'ın af ve mağfiretini kazandıran en önemli vesilelerden birisidir. Nitekim âyet-i kerimede “Ey Resûlüm, de ki: ‘Ey insanlar, eğer Allah’ı seviyorsanız, gelin bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı başışlasın. Allah gafurdur, rahimdir” buyrularak, başışlanma Peygamber sevgisine başışlanmıştır. (Âl-i İmrân sûresi, 3/31) Peygamber sevgisi bulunan bir kalbi cehennem ateşi yakmaz. Peygamber sevgisi Rabbanî bir sevgidir. Cenab-ı Hakk'ın emridir. Peygamber'i sevmek Allah'ı sevmek demektir. Peygamber'in sevgisi kişiyi Allah sevgisine ulaştırır. Peygamber'i, yalnızca beşerî özellikleri itibarıyla değil “Allah'ın Peygamberi” olarak sevmek, insanların cehenneme girmelerine mani olur. Zira sevgi karşılıksız kalmaz.

4- Sevgi, sevilene yakınlık kazandırır, küçük kusurları örter. Hazreti Peygamber, kendisini candan seven bazı sahabîlerin yaptıkları küçük kusurların kendisine şikayet edilmesi üzerine, şikayet eden-

lere, “O, Allah’ı ve O’nun Resûlü’nü seven birisidir.” diyerek, samimi, candan seven bir müminin küçük kusurlarına bakıp onu tenkit etmenin yersiz olduğuna işaret etmiştir. Nitekim “Abdullah b. Huzâfe (r.a) şakacıdır ve boş şeylerle uğraşiyor.” diye kendisine şikayet edilince Peygamber Efendimiz, onu savunmuş ve onun Allah’ı ve Allah Resûlü’nü sevdiğini söylemiştir. Böylece Efendimiz, sevginin kusurları örten bir özelliği olduğuna dikkat çekmiştir. Hatta sevenlerin sevdiklerinin yanında özel bir makamları vardır. Onların şefaathlerinin, başkalarının da Hak katındaki kurtuluşlarına ve kurbiyetlerine vesile olması ümit edilir.

5- Seven, sevdiğinin dertlerini paylaşır. Seven, her şeyiyle sevdiğine benzemek ister. Bunun sonucunda bazen isteyerek bazen de istemeyerek sevgilisinin dertleri ile dertlenir. Allah Resûlü, kendisini çok sevdiğini söyleyen bazı sahabîlere sıkıntılara hazır olmaları gerektiğini, çünkü Allah’ı ve O’nun Peygamberi’ni çok sevenlerin dünya hayatlarında büyük sıkıntılarla imtihan edileceklerini haber vermiştir. Âşık sevdiğinin derdine ortak olduğunda görünüşte sıkıntı içinde olsa da gerçekte vuslat kapılarını aralamıştır.

6- Peygamber sevgisi, farzlarını yapan, büyük günahlardan kaçınan birisi için öte alemlerde Resûlullah’la beraber bulunmayı netice

İmanın tadını tatmayı netice veren üç husustan biri de Allah ve Rasulü'nü bunlar dışındaki her şeyden daha fazla sevmektir. Diğer iki husus, sevdiğini ancak Allah için sevmek ve iman ettikten sonra tekrar küfre dönmeyi, ateşe atılmak gibi kötü görmektir.

verecektir. Zira kişi sevdiğiyle beraberdir. Sevgi, ashab-ı kiramın hayatta iken küçük kusurlarının bağışlanmasına vesile olduğu gibi büyük günah işleyen müminlerin ahiret kurtuluşunun da en önemli vesilesidir.

7- Peygamber Sevgisi, O'nun şefaatine nail olmayı sağlar. Büyük günah da işleseler ümmetinin her ferdine şefaahat ederek ahirette onların kurtuluşuna vesile olacağını Efendimiz (s.a.s), "Her peygamberin dua ettiğinde kabul olunacak bir duası vardır. Şayet o dua ile dua ederse duası kabul edilir ve istediği kendisine verilir. Ben duamı ahiret gününde ümmetime şefaahat etmek için sakladım." hadisiyle ifade buyurmuşlardır. Hayatı boyunca büyük sıkıntılar çeken Efendimiz'in bu dua hakkını bu sıkıntıları esnasında kullanmayarak, ümmetinin ahiretteki halini düşünüp bu hakkı ahirete bırakmış olması, O'nun ümmetine olan muhabbetini göstermesi açısından ne kadar manidardır. İşte peygamber aşkının inananlara kazandıracığı en önemli uhrevî mükafat, O'nun bu şefaatine nâil olma saâdetidir.

8- İmanın tadını tatmayı netice veren üç husustan biri de Allah ve Rasulü'nü bunlar dışındaki her şeyden daha fazla sevmektir. Diğer iki husus, sevdiğini ancak Allah için sevmek ve iman ettikten sonra tekrar küfre dönmeyi, ateşe atılmak gibi kötü görmektir. Bu üç ölçü kimde bulunursa imanın tadını tatmış demektir. Allah ve Peygamber sevgisi de bu noktada imanın tadını tatmayı sağlayan bir hususiyet arz etmektedir. (Zübeyr Tekin, "Peygamber Sevgisi", Rehber Yayınları)

-
- 1- *Diline sahip ol,*
2- *Evini geniş tut,*
3- *Günahına ağla...*

Efendimiz'den 3 tavsiye

Peygamber Efendimiz (s.a.s) bir hadîslerinde ashabından birine şu tavsiyede bulunuyor: “Diline sahip ol, evini geniş tut, günahına ağla.” Birinci tavsiyede günaha girmeme, üçüncü tavsiyede ise günahattan kurtulma dile getiriliyor. İnsanı günaha sokan en büyük amillerden birisi dildir. Dili tutma hakkında sahih başka hadîsler de vardır. Meselâ, Peygamber Efendimiz (s.a.s) dil ve ağız arasının muhafazası karşılığında bizzat cennete kefil olacağını buyururlar. Ağlama ise, günahların affına vesile olacak en kuvvetli bir yoldur. İkinci tavsiyede, mecazî bir mana kast olunmuş olabilir. Evi geniş tutma, çok misafir kabul etme manasına gelebilir. Misafire izzet ve ikram ise sadakadır.

Ya Resulallah, firakin yaktı, ben soldum bugün . . .

■ Melek YILDIZ

Ya Resûlallah, Kâbe'nin tamirinde tam kavga çıkacakken sırtından çıkarıp yere serdiğin ridanla her kabileyi işe ortak edip husumeti kardeşliğe çevirdiğin gibi Filistin'de ağlayan çocukları da güldürür müsün?

Firakının üstünden asırlar geçti, seni anlatan sözlerle sana dair satırlarla, anılarla avundum. Senin en derin en çetrefil en hallolmaz gibi gözükken meseleleri tereyağından kıl çeker gibi halledişine hayran kaldım.

Her yanı dikenlerin istila ettiği bir zamanda, en kötü davranışları alenen sergilemekten çekinmeyen bir toplumun içinde zuhur etmiştin. Ama öyle pak öyle nezihtin ki halinle, tavrınla, söylemeden önce yaşayışınla harı gülistana çevirdin. İnsanlar güne seni görecekleri sevinciyle uyanıyorlar, seninle aynı devirde yaşamanın mutluluğunu iliklerine kadar hissediyorlardı.

Ve sen gittin, ümmetinin boynu bükük kaldı, İslam'ın ulaştığı her yerde nice ah kaldı. Herkes şaşkındı. Ümmet-i Muhammed'e şimdi ne olacaktı. Her şey eskisi gibi devam edebilecek miydi? Gül bahçesinin çiçekleri solacak mıydı? Yine dikenler mi kaplayacaktı her yeri?

Dile dökülemeyenler zaman içinde başa gelir oldu. Hz. Ebubekir'in sadakati, Hz. Ömer'in adaleti ile meydana çıkma fırsatı bulamayan fitne; munis ve izzetli Hz. Osman'ın halifeliğinde -aslında senin vefatından hemen sonra- ümmetin arasına sızmaya başladı. Hz. Ali döneminde bu sızmalar çatışmaya dönüştü ve o fitne nice Ümmet-i Muhammed'in canına mal oldu...

Ya Resullallah aradan asırlar geçti ama ne fitne dindi ne de akan kan durdu. Sızma çatlaklara, çatlaklar yarıklara döndü ve gün geçtikçe aradaki mesafe açıldı. İlk zamanlarda açılan çatlakların iki tarafı aynıydı, sonraları ayrıştı. Ümmetin kendi içinde kutuplara ayrıldı. Yarık büyüdükçe kutuplar da büyüdü, birbirinden uzaklaştı.

Ve şimdi yıl 2009. Filistin bombalar altında ama Ümmet-i Muhammed'in üzerine ölü toprağı serpilmiş ya da gözlere gaflet perdesi inmiş gibi bir vurdum duymazlık bir miskinlik sanki gizli bir felç geçirmişler de her gün ölen kardeşlerini gördükleri halde kıpırdamıyorlar.

Ya Resullallah, Kâbe'nin tamirinde tam kavga çıkacakken sırtından çıkarıp yere serdiğin ridanla her kabileyi işe ortak edip husumeti kardeşliğe çevirdiğin gibi Filistin'de ağlayan çocukları da güldürür müsün?

Ya Resullallah, üstüne ölü toprağı serpilen ümmetine bir diriliş daha bahşeder misin? Ya Resullallah, senin yokluğun bize şimdi daha acı geliyor. Yaralarımıza, ümmetinin yaralarına merhem olur musun Ya Resullallah?

Sensizliğin verdiği yetimlik hissiyle burkulan yüreklerimizi teselli eder misin?

Ya Resullallah, firakın yaktı bizi solduk bugün...

Bütün hayatı boyunca Allah Resûlü'nün gözlerine doğru dürüst uyku girmedii.

Çünkü O, bütün insanlığın derdiyle dertliydi. Evet, "Hayatında gözlerini yumup, rahat bir uyku uyumadı." sözü ancak İki Cihan Serveri'ne isnat edilirse doğru olabilir; zira O'nun hayatı hep tebliğ içinde geçmiştir.

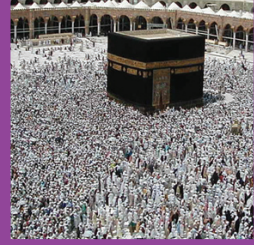
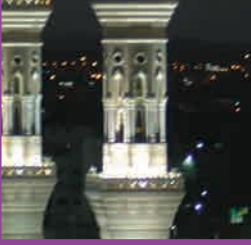
Mekke döneminin ilk yılları, paıayır paıayır, sokak sokak gezer ve nerede bir pazar kurulsa, Allah Resûlü muhakkak gider ve orada bulunanları Hak Dine davet ederdi. Bu uğurda sayısız hakaretlere maruz kalır, horlanır, başına taş-toprak atılır; O bunların hiçbirine takılmadan hedefine yürüdü. Melekler O'nun yüzüne bakmaya kıyamazken gel gör ki, Mekke müşrikleri, o yüze tükürüyorlardı. Güneş, hararetiyle O'nun tenini incitmesin diye bâzen bulutu yüzüne bir peçe gibi çekmesine karşılık, yüzü suyu hürmetine yaratıldığımız o dırâhşan çehreye hakaretlerin en galizleri savruluyordu...

Allah Resûlü, nasıl amcası Ebû Talib'in hidayetini istiyor ve bu mevzuda ısrar ediyordu. Aynı şekilde, öz amcası, Allah'ın Aslanı Hz. Hamza'yı şehit eden Vahşî'nin hidayetini de istiyor ve onun hidayeti için ısrarda bulunuyordu. Hatta düşmanlığı Vahşî'den artık olmayan, İslam düşmanlığında babasıyla yarışan İkrime'ye hitaben kendine yakışır büyüklükle: "Ey hicret yolcusu Merhaba!" diyerek onun için Allah'a istiğfarda bulundu.

Mevlit Kandili ve İnsanın Yeniden Doğuşu

■ Dr. Musa Kazım GÜLÇÜR

Efendimizin (sallallâhu aleyhi ve sellem) insanlığa getirdiği yenilikler, kötü hayalleri, duygu ve düşünceleri adeta silmekte, iyi duygu ve düşünceleri de ilahi rahmet serasında bire yedi yüz veren başaklar haline getirmektedir.

İki Cihan Serveri Efendimiz'in dünyayı teşrif etmesi adeta insanlığın da yeniden doğuşu anlamına gelmektedir. O dünyaya gelmesiyle aynı zamanda beraberinde istikameti, doğruluğu, terbiyeyi, vefayı ve yüce ahlak değerlerini de getirmiştir. Böylece fitratı dejenere olmuş insanlığa yeni bir vilâdet yaşatmıştır.

İstikameti muhafaza veya bir parça inhiraftan sonra istikamete dönme aslında yeni bir doğuşun yaşanması demektir. Amel-i salih'in insanda ikinci bir fitrat haline gelmesi, doğruluk ve dürüstlüğün temel dinamiğini elde etmedir. Tutum ve davranışlarında istikamet olmayan kişinin bütün çalışmalarının boşa çıkacağı açık değil midir? Dolayısı ile insan, iyilik vadisinde yol almak istiyorsa en temel azığının doğruluk ve istikamet olacağını bir lahza olsun hatırdan çıkarmamalıdır. Bu temel karakter muhafaza edilir ve hatta daha da geliştirilirse ileride bir şükür ve marifet mekanizmasına dönüşeceği açıktır.

İnanç-amel bütünlüğünün temel fitrat haline gelebilmesi için Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) öğretisi yüksek bir seviyede işlenmelidir. Çünkü O'nun getirdikleri, insanın geleceğine yön veren, onun ahlâkî davranışlarını düzenlemesinde oldukça önemli bir payı bulunan, davranışlarımızın otomatik bir şekilde dinî çerçeve içerisinde kalmasını sağlayan özelliğe sahiptir. Efendimizin (sallallâhu aleyhi ve sellem) insanlığı getirdiği yenilikler, kötü hayalleri, duygu ve düşünceleri adeta silmekte, iyi

duygu ve düşünceleri de İlahi rahmet serasında bire yedi yüz veren başaklar haline getirmektedir.

Ciddiyet, vakar, temkin ve itminan insanı olabilmemiz ahlâk-ı âliyeyi ikinci bir fitrat, temel bir karakter haline getirebilmemizle mümkündür. Yüksek ahlâkî vasıfları kazanmak içinse birtakım adımlar atılması gerekmektedir. Bu adımlar önceleri suni-yapmacık şekilde dahi olabilir. Çünkü insanın temel ahlâkî vasıfları kazanabilmesi uzun emek ve çabalar gerektirmektedir. Başlangıçtaki bu zorlukların aşılabilmesi durumunda ise, yüksek ahlâkî vasıflar artık insanın ayrılmaz bir parçası haline gelmiş olur. Nefsin olumsuz bütün arzu ve isteklerine rağmen, Kur'ân-ı Kerîm ve Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) Sünnet'inin rehberliğinde ilk aslına döndürülecek fitratla yeni ve kutlu bir doğuşa zemin hazırlanmış olur.

İhlâs, sadakat, vefa, gıybet etmeme, vb. güzel ahlâka ait esasların insanda temel bir karakter halini alması, diğer bir tabir ile yeniden doğuşun ve dönüşümün gerçekleşmesi belki uzun sürebilir. Ancak bu hususta bıkmadan ve sabırla,

nefis ve donanımlarının Allâh'ın rızasına uygun bir hale gelebilmesi için samimi, azimli ve kararlı olunmalıdır. Bunu Allah Resûlü bize hayatıyla göstermiştir.

Günümüz insanına hitap etme açısından kaydedilmesi gereken hususlardan biri de yine Resûlullah'ın gösterdiği çizgide; inat, makam-mansıp düşkünlüğü, sevme, ebediyet vb. duyguların da inanç-amel bütünlüğü adına yeniden şekillendirilmesidir. Fıtrat kanunları ile çatışmama, muhatplara söylenilecek sözlerin de fıtrat nazar-ı itibara alınarak söylenmesi gerektiği de Efendimiz'den öğrendiğimiz hususlardandır. İnsandaki temel bazı olumsuz yönler yok edilmeye çalışarak değil ancak iyiye, güzele kanalize edilerek ve fıtrata ait hususiyetlerin farkında olunarak yürünmelidir. Efendimiz'in mevlidi ile beraber insanlığın ve insanın yeneden doğuşunun da gerçekleşebilmesi adına şevk ve iştihak, ateşi batmayan bir güneş gibi olmalı, aynı zamanda da etrafı aydınlatma düşüncesi hayatın bir gayesi haline getirilmelidir. Fıtrata uygun davranma ise bütünüyle bakıldığında insanda yeni bir doğuşun müjdecisidir.

İlim tahsil etmek, her Müslümanın boynunu borcudur. (Her Müslümana farzdır) *(İbn Mace, Sünen, 1/81)*

İmanın alâmeti namazdır.

(Hatib el-Bağdadi, Tarih-i Bağdad, 11/109)

Zenginlik, başkasının elindeki umut kesmedir.

(Hakim, Müstedrek, 4/326)

Mizana konan ilk şey, güzel ahlaktır.

(Taberani, Mucemu'l-Kebir, 14/253-254)

Küçüklerimize şefkat göstermeyen, büyüklerimize hürmet etmeyen bizden değildir.

(Ebu Davud, Edeb 58)

Kur'an öyle bir zenginliktir ki, artık ondan sonra bir fakirlik ve onun dışında bir zenginlik yoktur. *(Taberani, Mucemu'l-Kebir, 1/255)*

Öğreten ve öğrenen hayırdadır. *(İbn Mace, Sünen, 1/83)*

(Harama) Kaçamak bir bakış, İblis'in oklarından zehirli bir oktur. *(Hâkim, Müstedrek, 4/314)*

Bir hastayı ziyaret eden kimse, ziyareti süresince Cennet'in meyvelerini dermeye devam eder. *(Ahmed b. Hanbel, Müsned, 1/196)*

Yaptığı iyiliğe sevinen, kötülüğe de üzülen kişi (gerçek, kâmil, olgun) mümindir. *(Ahmed b. Hanbel, Müsned, 1/18, 26)*

Seyrek ziyaret et ki daha çok sevilesin. *(Taberani, Mucemu's-Sağır, 1/107)*

Müsamaha et ki müsamaha göresin. (Ahmed b. Hanbel, Müs-
ned, 1/248)

Tutumlu olan muhtaç
kalmaz. (Ahmed b. Hanbel,
Müsned, 1/447)

İnsanların Peygamberlerden öğrene-
geldikleri sözlerden biri de: “Utan-
madıktan sonra dilediğini yap!”
sözüdür. (Buhârî, Enbiyâ, 54)

İman etmedikçe cennete giremezsi-
niz, birbirinizi sevmedikçe de (ger-
çek anlamda) iman etmiş olamazsı-
nız. (Müslim, İmân, 93)

Allah sizin ne dış görünüşünüze
ne de mallarınıza bakar. Ama
o sizin kalplerinize ve işlerinize
bakar. (Müslim, Birr, 33)

Her insan hata eder, Hata iş-
leyenlerin en hayırlıları tevbe
edenlerdir. (Tirmizî, Kıyâme, 49)

Efendimiz'in (s.a.s), Eşsiz Nezaketi

"Peygamber Efendimiz kendi şahsı için kimseden öç almazdı. Ancak kendisine getirilen kimse Allah'ın yasak ettiği bir şeyi işlemişse o kimseden Allah için öç alırdı."

Peygamberimizin nezaketini annemiz Haz-ret-i Âişe'den dinleyelim: "Hz. Peygamber kendi eliyle ne bir hizmetçiye, ne de bir kadına vurmadığı gibi -Allah yolunda savaşmaktan başka- elini sertçe herhangi bir şeye vurduğunu da görmedim." Peygamber Efendimiz iki şey karşısında tercihte bulunacağı zaman -günah olmamak şartıyla- o iki şeyden hangisi daha kolaysa o şey daha çok hoşuna giderdi. Fakat günah olduğu zaman bütün gücü ile o şeyden uzak dururdu. "Peygamber Efendimiz kendi şahsı için kimseden öç almazdı. Ancak kendisine getirilen kimse Allah'ın yasak ettiği bir şeyi işlemişse o kimseden Allah için öç alırdı." Peygamberimiz davetlilere ve misafirlerine karşı da nazik davranırdı. Davet edilenler arasında bazıları, kalkıp gidilmesi gerektiği halde kalkıp gitmeseler dahi Peygamberimiz onlara doğrudan gitmelerini hatırlatmaz, nazik davranarak dolaylı bir biçimde hissettirirdi.

Hz. Enes (r.a), Peygamberimiz'in eşsiz nezaketini şöyle anlatıyor:

1. Kendisine bir şey soranı can kulağıyla dinler, soran yanından ayrılmadıkça, onu terk etmezdi.

Efendimiz (s.a.s) ashabıyla toplu olarak bir arada oturduğunda ayrıcalıklı bir yere oturmazdı. Hatta öyle olurdu ki, Medine'ye gelen yabancı heyetler mescitte oturan Resulullah'ın (s.a.s) kim olduğunu ayırtedemezdi.

2. Resulullah ile bir kimse tokalaşırsa veya bir kimse tokalaşmak için elini uzattığında, karşısındaki kişi elini çekmeden Resulullah elini çekmezdi.

3. Biriyle yüz yüze gelince de, karşısındaki, yüzünü çevirip ayrılmadıkça Resulullah o kimseden yüzünü çevirmezdi.

4. Önüne oturan kimseye hiçbir zaman ayaklarını uzatmazdı.

5. Karşılaştığı kimseye önce kendisi selâm verirdi. Ashabıyla tokalaşmaya önce kendisi başlardı.

6. Kendisini ziyarete gelenlere ikramda bulunurdu.

7. Oturmaları için çok kere hırkasını sererdi. Bazen de altındaki minder misafire verir, üzerine oturması için işaret eder, kendisi açık yere otururdu.

PEYGAMBERİMİZ HER ZAMAN MÜTEBESSİMDİ

Peygamber Efendimiz'in (s.a.s) yüzünde daima ışıldayan bir parlaklık ve neşe ifadesi vardı. Resulullah âdet

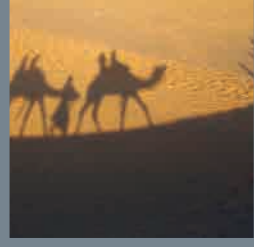
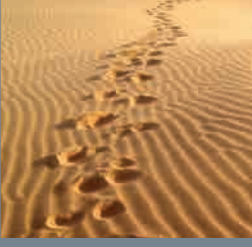

üzere kullanılan hiçbir kötü sözü ağzına almamıştı. Cabir b. Abdullah'ın ifadesine göre Resulullah kendisini her gördüğünde daima tebessümle selamlar ve hüsnü kabul gösterirdi. Onunla özel olarak konuşmak isteyen olduğunda, o yanından ayrılmadıkça Resulullah yüzünü başka bir tarafa çevirmezdi. Aynı şekilde herhangi bir kimse ile musafaha yaptığında karşısındaki elini salmadıkça o elini bırakmazdı. Peygamber (s.a.s) ashabıyla toplu olarak bir arada oturduğunda ayrıcalıklı bir yere oturmazdı. Hatta öyle olurdu ki, Medine'ye gelen yabancı heyetler mescidde oturan Resulullah (s.a.s)'in kim olduğunu ayırtedemezdi.

Bir defasında, Habeşistan hükümdarından bir heyet geldiğinde Rasulullah (s.a.s) onlara kendi misafiri gibi muamele etti ve lüzumlu her hizmeti kendisi sağladı.

Resulullah (s.a.s) sataşma, istihza ve insanların kaba söz ve davranışlarına daima hoşgörü ile bakmış, şikâyetçi olmamıştır.

O (s.a.s) Dünyada Bir Garip ve Yolcu Gibiydi

Sahabe de O'nun gibiydi

Fudale İbnu Ubeyd (r.a) rivayet ediyor: “Resulullah (s.a.s) halka namaz kıldırırken, bazı kimseler açlık sebebiyle kıyam sırasında yere yıkılırlardı. Bunlar Ashab-ı Suffe idi. Medine’de misafir bulunan bedeviler, bunlara delirmiş derlerdi. Efendimiz namazdan çıkınca yanlarına uğrar ve “Eğer (bu çektiğiniz sıkıntı sebebiyle) Allah indinde elde ettiğiniz mükafatı bilseydiniz, fakirlik ve ihtiyaç yönüyle daha da artmayı dilerdiniz.” derdi.” (Tirmizi, Zühd 39)

Efendimiz’in (s.a.s) mirası

Günün birinde Ebu Hureyye (r.a) sokakta gördüğü insanlara: “Burada boşu boşuna ne dolaşıp duruyorsunuz? Mescide koşun; orada Resül-i Ekrem’in (s.a.s) mirası bölüşülüyor. Siz de alın.” der. Bunu işiten kişiler hemen mescide giderler. Ama orada herhangi bir mal varlığının paylaşıldığını göremeyince de geri gelip, Ebu Hureyye’ye (r.a): “Biz senin söylediğin gibi bir taksim görmedik.” derler. Ebu Hureyye (r.a): “Peki ne gördünüz?” diye sorar. Onlar da: “Mescidde kimi Kur’an okuyor, kimi zikir yapıyor, kimi ilim öğreniyor.” derler. Bunun üzerine Ebu Hureyye (r.a) şöyle der: “İşte Resül-i Ekrem’in (s.a.s) mirası odur.”

Efendimiz çok kanaatkardı

Hazreti Aişe (r.anha) validemiz rivayet ediyor: “Bazı aylar olurdu, hiç ateş yakmazdık, yiyip içtiğimiz sadece hurma ve su olurdu. Ancak, bize bir parçacık et getirilirse o hariç.” (Diğer bir rivayette; “Resulullah ölünceye kadar ailesi buğday ekmeğini üst üste üç gün doyuncaya kadar yememiştir.” denmiştir. Bir diğer rivayette; “Muhammed (s.a.s) bir günde iki sefer yemek yedi ise, biri mutlaka hurma idi.” denmiştir.) (Buhari, Et’ime 23)

Aradan 14 asrı kaldırarak... Kendimizi Allah Resûlü'ne muhatab olan neslin içinde düşündüğümüzde... Sanki ilk vahyi alıp, tebliğ edeceği ilk insanı ararken bize rastlamışçasına... “Ben Allah’ın elçisiyim. İnsanları Allah’ın tek olduğuna, Muhammed’in Onun kulu ve elçisi olduğuna inanmaya çağırarak görevlendirildim. Seni inanmaya çağırıyorum” demişçasına... Yani bizi Müslüman olmaya çağırılmışçasına... İslam’ı bir miras şeklinde devralarak değil, bütün inanç

Bedir’de ilk şehitlik için yarışarcasına... İlk Şehid... İnanmaktan öte bir adanış bu. Allah Resûlü’nü öz nefsinden daha önde sevmek bu. Can pazarını aşmak bu...

umdeleriyle onunla ilk defa karşılaşarcasına... Bambaşka bir toplum içerisinde, bir inanç tebliğcisinin ilk mü’mini olmaya soyunur gibi... Bütün çileleri Allah Resulü ile tek başına paylaşmaya kendini adarcasına...

Sanki, Erkam’ın evinde, İslam’ın ilk umdelerini bir âb-ı hayat gibi içercesine... Ebû Cehl’in zulmünü tepesinde hissedip buna rağmen “Allah bir. Muhammed O’nun Resûlü” diye haykıran dipdiri yüreklere eşlik edercesine... Bilal’i, Ammar’ı, Sümeyye’yi, Yasir’i, Habbab’ı yeniden yaşarcasına... “O’nun ayağına batacak bir diken, gelsin benim yüreğime sapsın” dercesine...

Hicret’te Allah Resûlü’nün yatağına ölümü beklemek üzere yatarcasına... O’nunla, sonunu aklına getirmediğin bir yolculuğa çıkararcasına... Evladını, iyalini, malını, mülkünü düşünmeden... İkinci ikincisi olduğun mağarada, yılan deliğine ayağını koyup onun Allah Resûlü’ne ulaşmasına mani olmak için, bütün zehiri vücudunda yutarcasına...

Tüm Medine halkı gibi, Allah Resûlü’nün vüsûlünü üzerlerine bir dolunay şavkması gibi selamlarcasına...

Bedir’de ilk şehitlik için yarışarcasına... İlk şehid... İnanmaktan öte bir adanış bu. Allah Resûlü’nü öz nefsinden daha önde sevmek bu. Can pazarını aşmak bu...

Uhud’da, Huneyn’de, bozgunu görüp Allah Resûlü’nün etrafında etten bir duvar teşkil edercesine... Ya da ciğerlerine bir Hind canavarının üşüşeceğini düşünmeden şehitliğin kucağına atılırcasına...

Mirac’ı duyduğunda içine kurt düşmeyip, inanç dünyası karıncalanmayıp “Muhammed söylüyorsa elbette doğrudur” diyerek, teslimiyette hiçbir sınır bırakmayan yüce sahabinin sözünü doğrularcasına...

Allah Resûlü cihada çağırduğunda “Yol uzun, hava sıcak” gibi bahanelere yapışmayıp, fermana can sunarcasına... Her şeyini, İslam’ın cihadı için seferber edip, evde ne bıraktığı sorulduğunda “Allah ve Resûlü’nün sevgisi” diyecek bir kutlu sevdayı tabiat haline getirircesine...

Ya da, kervanını O’nun (sallallâhu aleyhi ve sellem) buyruğu ile teşhiz edilecek bir mü’min ordusuna vakfedercesine... Bundan ulaşmayı ümid ettiği Rıza-yı Bâri’yi, dünyalık hiçbir şeyle değişmeme izzetini gösterircesine...

O’nun geçtiği sokakta bir misk ü amber, O’nun saç telinde mübarek bir hatıra, O’nun elinin başını okşamasında, unutulmaz, doyulmaz bir lezzet, O’nun gülümsemesinde tarif edilmez bir haz... O’nun abdest suyunda kevserden bir damla... Evet, işte o sevda ile severcesine...

O’nun mescidi yanında dikilen ikinci bir mescidi “Dırar” yeri olarak görürcesine... O’nun her sözünde vahyin ışıltısını bulurcasına... O’nun yanında sesinin, O’nun sesini aşmaması için gerekirse, evine kapanmayı göze alırcasına... En yüksek ses O’nun sesi olsun, en yüksek çağrı O’nun çağrısı olsun, O’nun tebliğini hiçbir ses gölgelemesin diye varlığını sunarcasına...

Bir günah işlediğinde, onun utancı ile Mahşer’de Allah Resûlü’nün huzuruna çıkmayı en büyük azab gibi göyerek, her türlü cezasına katlanıp onu Allah Resûlü’ne itiraf eden sahabinin acısını duyarcasına...

...Ve O’nun göç gününü gördüğünde “Kim Muhammed öldü derse, boynunu vururum” gibi bir sevgi çağlayanına düşercesine... Ya da böyle konuşanın yakasına yapışıp “Kim Muhammed’e tapıyorsa, bilsin ki o ölmüştür. Kim Allah’a tapıyorsa, bilsin ki Allah hayy’dır. Ebedî diridir, ölmez” diye, Allah Resûlü’nün sevgisini, O’nun davası ile ebedileştiren bir başka sevgi çağlayanında yıkanırçasına...

Sanki 14 asır dürülmüş de iş başına dönmüş gibi... Bütün insanlar bir meydanda toplanmış da, O’na ümmet

olma, O'nun sesine ses verme, O'nun sevgisinde sınanma noktasına gelmiş gibi...

Zaman dürülecek ve bütün çağlar bir araya gelecek. İlk asırla nice 14 asırlar -tâ Kıyâmet'e kadar- Peygamber çağındaki neslin sevgisiyle sınanacak. Peygamber'in huzurunda. Mahşer'de. Ebûbekir, Ömer, Osman, Ali, Hatice, Âişe, Ebû Zerr, Bilal -Allah onlardan razı olsun- ve daha nice gönlü Allah ve Resûlü'ne bağlılıkla yoğrulmuş sahabi ile yan yana geleceğiz. Bir yanda Ebû Bekir'in sevgisi, bir yanda 14 asır sonra yaşamış, adı Müslümanlar içinde geçen filan oğlu filanın sevgisi...

Şüphelerin kemirdiği bir sevgi... Allah Resûlü'nün mübarek sözlerini tartışa tartışa yaralanmış bir sevgi... Vahiyle sünnet arasında kıyaslamalar yapacak ve arada değer farkları araştırarak bir cür'eti gösterirken, varıp varıp ilahî vahyin duvarına çarpan ve dağılan bir sevgi..

Oysa vahyin sahibi, vahiyle peygamberin hayatını adeta bütünleştiriyor. Allah sevgisi ile peygambere itaati birbirinin mütemmimi kabul ediyor.¹ O'nun her sözünde vahyin ışığını aramamızı hatırlatıyor.² Hatta Allah'la Peygamber'in arasında ayrılık gözetmeyi "gerçek bir küfür" olarak niteliyor.³

Vahyde, Allah Resûlü'ne sevgiyi sınırlayacak bir nokta dahi yok. Allah Resûlü'nün sözünde ve hayatında ihmalmimize zemin hazırlayacak tek bir harf yok. Aksine O'nun bize sunduğunu almamız, yasakladığından kaçınmamız buyruluyor.⁴ O'nda "güzel bir örnek" bulunduğu belirtiliyor.⁵ Hatta Allah Resûlü, insana ilahî bir lütuf gibi takdim ediliyor:

"Allah mü'minlere kendilerinden onlara Allah'ın ayetlerini okuyan, onları arındıran ve onlara kitap ve hikmeti öğreten bir peygamber göndermekle büyük bir lütufla bulunmuştur. Oysa onlar daha önce apaçık bir sapıklık içindeydiler."⁶

Evet, Peygamber Allah'ın bir lütfudur. İnsana ilahî buyruğu sunan, onu arındıran, kitabı ve hikmeti öğreten... Vahyin tesbiti bu. Ve elhak doğru. Âmenna ve saddaknâ.

“Rabbine yemin olsun ki, aralarındaki anlaşmazlıklarda seni hakem seçip sonra da verdiğin hükme içlerinde bir sıkıntı duymadan tamamıyla boyun eğmedikçe iman etmiş olamazlar.”⁷

“Kendisine doğru yol açıklandıktan sonra kim peygamberle ayrılığa düşer ve mü’minlerin yolunun dışında bir yol takip ederse onu gittiği yolda bırakırız. Ve cehenneme atarız.”⁸

“Allah’a ve ahiret gününe iman ediyorsanız, aranızda herhangi bir şeyde anlaşmazlığa düştüğünüz zaman O’nun hükmünü Allah’a ve Peygamber’e havale edin. Bu daha hayırlıdır ve netice bakımından da daha güzeldir.”⁹

“Onlar ‘emrine uyduk’ derler. Yanından ayrıldıkları zaman da onlardan bir topluluk senin söylediklerinin aksini geceleyn kurarlar. Allah onların geceleyn ne kurduklarını yazar. Onlara aldırma ve Allah’a güven. Allah vekil olarak yeter.”¹⁰

İşte vahiy bu. Peygamber karşısında insanı, müsbeti ve menfisiyle vahiy böyle yerleştiriyor. O’nun verdiği hükme, O’nun tebliğine içinde en ufak bir “sıkıntı” duymadan uyacak mü’min. Dilleriyle O’na uyduklarını söyleyip şeytanlarıyla başbaşa kaldıklarında başka şeyler kuranlar

gibi olmayacak. Bir konuda ihtilafa düştüğünde hükmünü O'ndan soracak. Peygamber'le ayrılığa düşmeyecek...

Peygamber, Allah'ın insanlara rehber olarak seçtiği insandır. Sünnetullah böyle. İnsan yaratılmış, dünyaya gönderilmiş ve ona ilahî bilgi peygamber vasıtasıyla ulaştırılmıştır. Peygamber, diğer adıyla elçidir. Allah katından geleni algılayabilen, ama insanla da teması olan bir varlıktır peygamber ve onu bu yapısıyla Allah “terbiye etmiştir.”¹¹ Sade insanın, peygamberle Allah arasındaki hukuku, anlatılanın dışında bilmesi mümkün değildir. Vahyi de bütün boyutlarıyla kavraması mümkün değildir. İnsan belki, Allah-melek-Peygamber ve insan münasebetinin böyle olmasının zarureti anlayabilir. Oysa Allah için bu başka türlü de olabilirdi. Bunun ötesi, iman alanıdır. Allah'a ve peygambere iman.

Onun için İslam dairesine iki “kabul”le girilir. İki iman umdesi: Allah'tan başka ilah olmadığına iman. Muhammed'in onun kulu ve Resûlü olduğuna iman. İnsan önce inanacak. İmanını her türlü şüpheden arındıracak. Allah ile peygamber arasındaki hukuku didiklemeyi bırakacak: İmanın gereği, teslim olmaktır. Bir kere teslim olduktan sonra yapılacak olan “Allah Resûlü'nün bize verdiğini almak, yasakladığından da kaçınmaktır.” Allah Te-

ala, peygamberlerine karşı mü'minlerin böyle yapmasını emir buyuruyor çünkü.

Peygamberin verdiği almanın ölçüsüne gelince... Dinî davranışlarını mı alalım sadece, yoksa onun dünyaya ilişkin davranışları da örnek almaya değer miydi? İnsanın sevdiğine karşı böylesine sorularla uğraşması ne kadar da gîrân geliyor. İmam Ahmed b. Hanbel, Hazreti Peygamber'in nasıl karpuz yediğine dair bir rivayet bulamadığı için ömrü boyunca karpuz yememiş. Hoca Ahmed Yesevi, Hazreti Peygamber 63 yaşında vefat etti diye, kendisine yer altında çukur kazdırıp 63 yaşından sonra o çukurun içinde yaşamış... Bunlar da sevgi ölçüsü... Çağımızın insanı gibi, din ile dünyayı birbirinden ayırmaya şartlandırılmış nesillere bu sevgi ne kadar abartılmış gelirse gelsin sevgi budur... İslam muhaddisleri, Hazreti Peygamber'in hayatından velev ki görüp de tebessüm ettiği, sustuğu, yapılmasını yasaklamadığı bir şey olsun, onu tesbit etmek için kıtalar aşmışlar. Deve sırtında veya yaya olarak... Uçaksız, otomobilsiz, vapursuz, trensiz...

Hazreti Peygamber'in hayatından en küçük bir “detay”, tespit etmek için... Tıpkı, Hazreti Peygamber tıraş olurken, saçının veya sakalının bir teli yere düşmesin diye çırpınan sahabi gibi...

Bize düşen, Hazreti Peygamber'i, hayatının en ince ayrıntılarına kadar öğrenmek ve onunla edeblenmektir. Gülmemiz gerekiyorsa, O'nun gülüşüne özenmek... Uyumak gerekiyorsa, O'nun gibi güzel uykulara niyetlenmek... Namaz kılarken O'nu, oruç tutarken O'nu, çocuklarla ilgilenirken O'nu anmak... O'nun davranışlarını hatırlamak, yaşamak... 14 asrı dürüp O'nunla bütünleşmek... O'nu, O'nun çağındakiler gibi sevmek. Bir mahşer günü, O'nun sancağı altında toplanabilme tutkusuyla...

Dipnotlar

1. Ali İmran, 31 / 2. Necm, 3 / 3. Nisa 50-151 / 4. Haşr, 7 / 5. Ahzab, 21 / 6. Al-i İmran, 164 / 7. Nisa, 65 / 8. Nisa.115 / 9. Nisa, 59 / 10. Nisa, 81 / 11. Keşfü'l-Hafa, 1/70